

Vanskelige spørsmål og svar

På de neste sidene er det foreslått svar på en rekke spørsmål som kan være krevende å svare på i valgkampen. Vi understreker at det er forslag til svar og ikke nødvendigvis en fasit. Det kan være lokale forhold som gjør at svarene kan og bør vektlegges annerledes, og det kan være at den som bruker dette har vel så gode idéer til svar som det som er opplistet under. Dette er først og fremst ment som et hjelpemiddel og en inspirasjon.

Innhold

Innhold.....	3
1. REGJERINGSSTANDPUNKT, STATSMINISTER OG FRP/KRF.....	7
Samarbeid med Frp: Hvordan skal Venstre få gjennomslag for sin politikk når Frp er fem ganger større?.....	7
Konsesjoner til Frp og/eller KrF: Er det aktuelt å sitte i en regjering som sier ja til x forslag fra Frp eller KrF?.....	8
Sylvi Listhaug som statsminister: Kan Venstre sitte i eller støtte en regjering der Sylvi Listhaug er statsminister?.....	8
Varianter av spørsmål om Listhaug som statsminister, garantier om borgerlig regjering m.m.....	8
Samarbeid med Ap: Hvorfor ville ikke Venstre i regjering med Ap i stedet for KrF og Frp?.....	10
Er en stemme til Venstre en stemme på FRP?.....	11
Ny generasjon vs. Erna: Venstre vil ha en ny generasjon politiske ledere og «tenke nytt», men går til valg på Erna Solberg som statsministerkandidat. Det er langt fra ord til handling?.....	12
2. SKATTE- OG AVGIFTSPOLITIKK.....	13
Formuesskatt: Hvorfor vil Venstre redusere skatten for de aller rikeste?.....	13
Formuesskatt: Fjerning av formuesskatten på «arbeidende kapital» koster 20 mrd. kroner. Hvorfor mener Venstre at det er å prioritere det viktigste?.....	13
Kutt i formuesskatt vs. fattigdom: For 20 mrd. kroner kunne vi gitt alle fattige barn 200 000 kroner hver, hvert år. Hvorfor er det viktigere å gi de aller rikeste mest, mens de som har minst ikke prioriteres?.....	14
Økte avgifter på strøm, bensin og bil: Hvorfor vil Venstre øke strøm, klima- og bilavgifter når vi vet at det rammer de som har minst aller mest?.....	14
Økt pris på kjøtt: Hvorfor vil Venstre gjøre det dyrere å spise kjøtt?.....	15
Kutt i fagforeningsfradrag: Hvorfor vil Venstre kutte i fagforeningsfradraget og gjøre det mindre lønnsomt å være fagorganisert?.....	15
Lakseskatt: Hvorfor var Venstre med på et forlik om regjeringen om lakseskatt?...	15
3. BUDSJETTPRIORITERINGER OG HVERDAGSØKONOMI.....	17
Budsjettkutt: Hvorfor kuttet Venstre i x prosjekt i alternative budsjett.....	17
Forsvar eller klima: Er det viktigst å bruke de store pengene på klimatiltak eller er det viktigst å bruke de store pengene på forsvar og sikkerhet de neste fire årene?...	17
Hverdagsøkonomi: Hvorfor vil Venstre gjøre alt dyrere? Fergepriser, flyreiser, bensinbiler, drivstoff, snus, strøm, kjøtt vil bli dyrere med Venstres politikk.....	18
ABE: Hvorfor vil Venstre gjeninnføre den såkalte ABE-ordningen som innebærer et såkalt ostepølvekutt i bevilgningene til offentlige etater og arbeidsplasser helt uavhengig av økonomisk situasjon?.....	18
4. KLIMA, MILJØ OG ENERGI/STRØM.....	19
Arbeidsplasser i oljenæringen: Hva skal vi gjøre med alle arbeidsplassene i oljebransjen om Venstre stanser oljeletinga?.....	19

Sluttdato for olje: Hvorfor vil ikke Venstre sette en sluttdato for norsk oljeproduksjon?.....	19
Rekordmye oljeleting med Venstre i regjering: Hvorfor satt Venstre i en regjering som åpnet rekordmange oljefelt dersom klima er så viktig for oss?.....	20
LoVeSe: Kan Venstre sitte i en regjering som åpner for petroleumsaktivitet utenfor Lofoten?.....	21
Elektrifisering: Hvorfor er Venstre for elektrifisering av sokkelen når det tapper husholdninger og næringsliv for energi og bare bidrar til at gassen forbrennes et annet sted?.....	21
Oljeskattepakken: Hvorfor var Venstre med på oljeskattepakken i Stortinget?.....	22
Strømpris: Hvorfor vil Venstre at norske familier og bedrifter skal betale mye mer for strømmen enn det det koster å produsere den?.....	22
Strømpris: Hvorfor foreslo Venstre å avvikle strømstøtteordningen og hvorfor har dere ombestemt dere?.....	23
Norgespris: Støtter Venstre regjeringens forslag til Norgespris på strøm?.....	23
Nasjonale klimamål: Hvorfor mener Venstre det er viktig med nasjonale klimamål. Er det ikke mye viktigere å få redusert globale utslipp?.....	24
Nasjonale klimamål: Kan Venstre sitte i en regjering som ikke har et nasjonalt klimamål?.....	24
Klimamål og regjering: Kan Venstre sitte i en regjering som har mindre ambisiøse klimamål enn det Støre-regjeringen har foreslått?.....	25
Kjernekraft: Hvorfor har Venstre snudd om kjernekraft?.....	25
Hyttebygging: Hvorfor vil Venstre forby hyttebygging. Fører ikke bare det til at prisen på hytter går opp og at det kun er de rikeste som har råd?.....	26
Rovdyr: Hvorfor er Venstre for mer rovdyr i norsk natur?.....	26
Vindkraft på land: Er Venstre for vindkraft på land?.....	26
Bompenger: Hvorfor er Venstre for bompenger?.....	27
Elbil-fordeler: Hvorfor er Venstre for fordeler for elbiler?.....	27
Motorveier: Hvorfor er Venstre for å bygge store miljøfiendtlige motorveier?.....	27
Nord-Norgebanen: Er Venstre for Nord-Norgebanen?.....	28
Flypassasjeravgiften: Omlegging av flypassasjeravgiften.....	28
5. SKOLE, UTDANNING OG BARNEHAGE.....	29
Resultater i skolen: Er ikke de dårlige resultatene i skolen et resultat av den forrige regjerings politikk, der Venstre hadde kunnskapsministeren?.....	29
Lærarparti: Kva skjedde med det gamle lærarpartiet Venstre?.....	30
Venstre vs. Høgre: Kva skil Venstre og Høgre i skulepolitikken?.....	30
Færre fellesfag i vgs: Hvorfor vil Venstre redusere fellesfag i videregående?.....	31
Skjermbruk og digitalisering: Hva mener Venstre om skjermbruk i skolen?.....	31
Avskilting av lærere: Hvorfor vil Venstre «avskilte» lærerne?.....	32
Karakterkrav i matte: Hvorfor vil Venstre stenge ute lærere som ikke har 4 i matte fra lærerutdanningene?.....	32
Barnehagepris: Hvorfor vil Venstre at barnehagene skal bli dyrere?.....	33
Skolemat: Hvorfor vil ikke Venstre ha skolemat?.....	33
6. RUSPOLITIKK.....	34

Avkriminalisering: Hvorfor vil Venstre avkriminalisere narkotika?.....	34
Legalisering: Hvorfor vil Venstre legalisere cannabis?.....	34
Kokain: Er ikke Venstre bekymret for den økende kokainbruken blant unge? Og er ikke det en konsekvens av rusreformen?.....	35
Rusreform: Kan Venstre sitte i en regjering som ikke gjennomfører en rusreform?....	35
7. KOMMUNEØKONOMI OG KOMMUNESAMMENSLÅINGER.....	36
Kommunesammenslåing: Hvorfor er Venstre for tvangssammenslåing av kommuner?.....	36
Regionreform: Hvorfor gjennomførte Venstre regionreformen?.....	36
Sentralisering: Hvorfor er Venstre for sentralisering?.....	37
Kommuneøkonomi: Mange kommuner og fylker sliter økonomisk. Vil Venstre styrke kommuneøkonomien?.....	37
Kommuneøkonomi: Hvorfor vil Venstre ta fra de fleste kommuner og gi til rike kommuner som Oslo, Bærum og Asker?.....	38
8. INTEGRERING OG INNVANDRING.....	38
Integrering: Hvorfor er Venstre snudd helt i integreringspolitikken og foreslår nå innvandringsstopp og bussing av innvandrere mellom skole?.....	38
Frp og innvandringspolitikk: Hvorfor lar Venstre Frp få styre innvandring- og asylpolitikken?.....	39
Asylsenter i tredjeland: Kan Venstre sitte i en regjering som sender asylsøkere fra Norge til land som Rwanda?.....	39
9. UTENRIKS OG FORSVAR.....	41
Ukraina: Hvorfor er Venstre blitt krigshissere/Kan ikke Venstres iver etter å gi våpen til Ukraina føre til at Putin eskalerer krigen?.....	41
Ukraina: Kan ikke Norges støtte til Ukraina gjøre at Norge hisser på seg Russland?..	41
Forsvar: Vil Venstre øke bevilgningene til forsvar til 5 prosent av BNP slik NATO nå ber om?.....	41
Trump: Hvorfor tviholder Venstre på synet om at USA er vår nærmeste allierte når landet har valgt en president som avviker demokratiet?.....	42
EU, landbruk og fisk: Hvorfor vil Venstre at Norge skal bli med i EU – vil det ikke være en katastrofe for landbruket og fiskerinæringen?.....	42
EU, folkeavstemming: Hvorfor vil Venstre at Norge skal gjennom en ny og opprivende EU-strid gjennom en ny folkeavstemming?.....	43
EU vs. EØS: EØS-avtalen har tjent Norge godt i 40 år. Hvorfor kan vi ikke bare fortsette med den? Da har vi full frihet til å bestemme selv.....	43
EU og regjering: Kan Venstre sitte i en regjering som ikke åpner for en ny folkeavstemning om EU i neste periode?.....	44
10. JUSTIS.....	45
Bevæpning av politiet: Hvorfor er Venstre mot bevæpning av politiet, når politiet selv mener at det er det rette?.....	45
Hvorfor var Venstre i regjering med på å gjennomføre den upopulære politireformen?.....	45
Ungdoms- og gjengkriminalitet: Vil Venstre ta av silkehanskene og sette inn	

hardere lut for å få bukt med ungdoms- og gjengkriminaliteten?.....	46
11. ARBEID OG SOSIAL.....	47
Sykelønn: Hvorfor vil Venstre kutte i sykelønnsordningen?.....	47
Private i velferden: Hvorfor er Venstre for privatisering og velferdsprofitører?.....	47
Fagforeninger: Hvorfor hater Venstre fagforeninger?.....	48
Midlertidige stillinger: Hvorfor ønsker Venstre flere midlertidige stillinger?.....	49
AAP: Hvorfor vil Venstre kutte i AAP?.....	49
12. HELSE OG OMSORG.....	50
Privatisering av helsevesenet: Hvorfor vil Venstre privatisere helsevesenet?.....	50
Barselomsorg: Hvordan vil Venstre styrke barselomsorgen?.....	51
Folkehelse: Hvordan skal Venstre jobbe for bedre folkehelse?.....	51
Helsepersonell: Hva er Venstres løsning på helsepersonellkrisen?.....	51
13. FAMILIE.....	53
Tredje kjønn. Hvorfor mener Venstre at det er et tredje kjønn i tillegg til mann og kvinne?.....	53
Tredeling av foreldrepermisjon. Hvorfor gjennomførte Venstre en tredeling av foreldrepermisjonen i regjering. Kan ikke familiene få bestemme dette selv?.....	53
14. VENSTRE VS ANDRE PARTIER.....	55
Venstre vs. Høyre: Hvorfor stemme Venstre og ikke Høyre?.....	55
Venstre vs. Ap: Hvorfor stemme Venstre og ikke Ap?.....	55
Venstre vs. MDG: Hvorfor stemme Venstre og ikke MDG?.....	56

1. REGJERINGSSSTANDPUNKT, STATSMINISTER OG FRP/KRF

Samarbeid med Frp: Hvordan skal Venstre få gjennomslag for sin politikk når Frp er fem ganger større?

Det er ikke slik at styrkeforholdet mellom partiene er identisk med partienes gjennomslagskraft. Venstre har gode erfaringer med å sitte i et regjeringssamarbeid med Frp.

Det var i et regjeringssamarbeid mellom Venstre og Frp at Norge tok imot rekordmange kvoteflyktninger. 3000 per år mot 500 nå når Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV styrer.

Det var i et regjeringssamarbeid mellom Venstre og Frp at vi vedtok en tredeling av foreldrepermisjon. Det var i et regjeringssamarbeid mellom Venstre og Frp at grunnlaget for en reell rusreform ble lagt.

Det var i et regjeringssamarbeid mellom Venstre og Frp at Norge forsterket klimamålene våre, og inngikk et forpliktende klimasamarbeid med EU. Det var i et samarbeid mellom Venstre og Frp at det ble bevilget store milliardbeløp til Norges eneste flytende havvindanlegg Hywind Tampen og at «Langskip», Norges store satsing på CO2-fangst og lagring ble etablert, for å nevne noe.

Det var i et regjeringssamarbeid mellom Venstre og Frp at jernbanebudsjettet ble økt med 10 mrd. kroner. Det er redusert med tilsvarende når Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV styrer landet

Vi er enige med Frp i mye når det kommer til skattepolitikk, næringspolitikk, bruk av private og ideelle i helse- og omsorgssektoren, effektivisering av offentlig sektor og mer frihet til folk i hverdagen. Og så er vi i uenige på andre områder, spesielt når det kommer til klima- og miljøpolitikk. Men historien har vist at Venstre får gode gjennomslag i et borgerlig samarbeid.

I en tid med nye spørsmål, trenger vi nye svar. Nå trenger vi en ny generasjon politiske ledere som forstår vår tid og tør å ta nødvendige avgjørelser som stanser klimaendringene, slår ring om liberale verdier og står opp mot diktaturer og autoritære regimer.

Norge trenger en ny regjering som tenker nytt for Norge, som prioriterer det viktigste og løser de store oppgavene i en ny tid.

Konsesjoner til Frp og/eller KrF: Er det aktuelt å sitte i en regjering som sier ja til x forslag fra Frp eller KrF?

For Venstre er det alltid politikken som er viktigst. Dersom det blir et nytt flertall etter valget, vil Venstre i regjering og vi vil sette oss ned og forhåpentligvis bli enige om en felles politisk plattform med ett eller flere av de andre partiene på borgerlig side. Jo større Venstre blir, jo mindre sannsynlig er det at x sak fra Frp/KrF blir aktuell politikk for en ny regjering. Dessuten har ikke x sak flertall i Stortinget, med mindre Arbeiderpartiet eller Senterpartiet vil stemme for.

Venstre har god erfaring med å samarbeide med både Frp og KrF i regjering. I de ulike regjeringskonstellasjonene som var i perioden 2017-2021 mente Frp og KrF stort sett de samme tingene, men det var ikke regjeringens politikk.

Sylvi Listhaug som statsminister: Kan Venstre sitte i eller støtte en regjering der Sylvi Listhaug er statsminister?

Venstres statsministerkandidat er Høyres leder Erna Solberg. Det er også statsministerkandidaten til Høyre og KrF. Erna Solberg er den beste og mest samlende statsministerkandidaten på borgerlig side. I urolige tider er landet best tjent med en erfaren og solid statsminister.

Varianter av spørsmål om Listhaug som statsminister, garantier om borgerlig regjering m.m.

Men Frp er det største partiet på borgerlig side. Kommer ikke Sylvi Listhaug til å bestemme alt hvis det blir borgerlig flertall?

På de målingene som har borgerlig flertall, er Høyre, Venstre og KrF til sammen større enn Frp. De målingene der Frp er større enn de tre andre partiene til sammen, har stort sett rødgrønt flertall. I så fall blir det Ap som må finne ut av det med Senterpartiet, SV og Rødt. En stemme til Venstre er den beste måten å hindre at det skjer.

Kan Venstre garantere at Sylvi Listhaug ikke blir statsminister?

Det er ingen i Venstre som peker på Sylvi Listhaug som statsministerkandidat. Det ville vært veldig rart av oss å gjøre, ettersom Frp er tydelige på at de ikke ønsker å sitte i regjering med oss. Hverken Frp eller Listhaug selv har sagt at hun ønsker å bli statsminister. Det er kun Erna Solberg som sier selv at hun er statsministerkandidat på borgerlig side, og hun sier dessuten at hun ønsker å samarbeide med oss. Så det er et ganske enkelt valg.

Men kan dere GARANTERE det?

Det er ingen partier som ligger an til å få flertall alene, og dermed er det ingen som er i posisjon til å gi garantier for eller mot det ene eller det andre. Alle partier må samarbeide med andre partier for å få flertall, og det er et dårlig utgangspunkt for samarbeid om alle har kommet med garantier og ultimatumer mot hverandre. Derfor gjør vi ikke det. Det vi kan garantere, er at vi vil legge alle våre krefter i at Norge skal få en ny regjering med et sterkt Venstre og Erna Solberg som statsminister.

Kan dere garantere at det blir borgerlig regjering dersom det blir borgerlig flertall på Stortinget?

Vi går til valg på et regjeringsskifte, og at et borgerlig flertall skal gi en borgerlig regjering. Om det blir borgerlig flertall, har alle de fire partiene lovet å sette seg ned for å bli enige om å danne en ny regjering. Det har jeg veldig stor tro på at vi skal lykkes med, slik vi har gjort før. Men å garantere for resultatet av mulige regjeringsforhandlinger, mener jeg ingen kan gjøre. Jeg kan ikke garantere hvordan Frp, Høyre og KrF vil opptre i forhandlinger, like lite som Støre kan garantere for hva Senterpartiet, SV og Rødt vil gjøre. Men en stemme på Venstre er helt klart en stemme på en borgerlig regjering.

Så hvis jeg stemmer Venstre er det umulig å vite helt sikkert hvilken regjering jeg får?

Nei, en stemme til Venstre er en stemme på en borgerlig regjering med Erna Solberg som statsminister. Det er også en stemme på ny politikk: For at alle barn skal lære mer på skolen, for at vi skal nå klimamålene våre, for å senke skattene for folk og bedrifter, bekjempe fattigdom og utenforskap og ha en ny folkeavstemning om EU. For Venstre er det alltid politikken som er viktigst, og det er gjennomslagene vi får som avgjør hva vi gjør.

Hvorfor kan dere ikke bare si tydelig at dere garanterer at Listhaug ikke blir statsminister?

Hvis vi hadde gitt en garanti mot Sylvi Listhaug som statsminister, tror jeg også Frp ville vært raske med å gi en tilsvarende garanti mot Venstre i regjering. Så det er vanskelig å se at det kunne kommet noe godt ut av det. Det er mye bedre at alle vi som vil ha en ny regjering, lover å forsøke så godt vi kan å bli enige om hvordan vi skal gjøre det, uten å komme med gjensidig utelukkende løfter, garantier og ultimatumer. Det vil bare være en oppskrift på at Ap-regjeringen fortsetter, eventuelt med Sp, SV og/eller Rødt på innsiden.

Men er det ikke bedre for Venstre at Ap fortsetter enn at Listhaug blir statsminister?

Venstre mener det er bedre for Norge at Erna Solberg blir statsminister i samarbeid med et sterkt Venstre, enn at Jonas Gahr Støre får fortsette som statsminister i samarbeid med Sp, SV og Rødt.

Det er greit, men dersom det ikke er aktuelt med Solberg, er ikke da Støre bedre enn Listhaug?

Vi har ikke satt opp en rangert liste over hvem av alle partilederne for alle de andre partiene vi foretrekker satt opp mot hverandre. Vi forholder oss til de to som sier klart selv at de er statsministerkandidater, Jonas Gahr Støre og Erna Solberg. I valget mellom de to, peker vi på Erna Solberg. Heldigvis peker hun også på et samarbeid med oss. Utover det har vi utelukkende fokus på de politiske sakene og hvordan vi skal ruste Norge for en mer usikker fremtid.

For meg er det viktigste i dette valget at jeg ikke bidrar til å gi Frp/Listhaug noe makt overhodet. Jeg er mest enig med Venstre, men kan ikke stemme på dere så lenge dere ikke utelukker å samarbeide med Frp.

Hvis det aller viktigste for deg er å være mot Frp, er det en god plan å stemme Venstre dersom du tror det blir borgerlig flertall, men antagelig en god plan å stemme rødgrønt dersom du tror den siden har mulighet til å få flertall. Generelt er det veldig vanskelig å stemme taktisk, for man vet jo aldri hvordan valget faller ut. Uansett hvilket parti du stemmer på, vil de jo måtte samarbeide med noen andre partier som du ikke har stemt på. Hvis du er mest enig med Venstre, håper jeg du stemmer på politikken vår og har tillit til at Guri, Sveinung og Abid håndterer eventuelle forhandlinger og samarbeid på en god måte etter valget. Hvis dette med Frp er så vanskelig at du ikke vil gjøre det, lover jeg likevel at vi kommer til å gjøre alt for å få gjennomslag for politikken du er for likevel.

For meg er det aller viktigste i dette valget at vi får en ny regjering. Jeg er mest enig med Venstre, men kan ikke stemme på dere så lenge dere ikke garanterer at borgerlig flertall gir borgerlig regjering, også om det betyr at Listhaug blir statsminister.

Hvis det viktigste for deg er å få en ny regjering som prioriterer klima og natur, læring i skolen, bedre vilkår for næringslivet, kamp mot utenforskap og et tettere samarbeid med EU, så er det absolutt en god plan å stemme Venstre. Vi lover å gjøre alt vi kan for å få på plass en ny, borgerlig regjering dersom valgresultatet gir oss flertall til det. Det er ingen grunn til å tro at vi ikke klarer det, men å komme med garantier og ultimatum før valget ville bare gitt oss en dårligere forhandlingsposisjon og dermed mindre gjennomslag for Venstre-politikk, så det kommer vi ikke til å gjøre.

Samarbeid med Ap: Hvorfor ville ikke Venstre i regjering med Ap i stedet for KrF og Frp?

For det første er det et spørsmål som ikke er aktuelt. Arbeiderpartiet har ikke ytret noe som helst ønske om å samarbeide med Venstre. Snarere går Arbeiderpartiet til valg på å inkludere både Rødt og MDG som en del av sitt flertall eller parlamentariske grunnlag etter neste valg.

For det andre fører Arbeiderpartiet og Arbeiderpartiets samarbeidspartier en politikk som tar Norge i feil retning, hvor resultatene uteblir og hvor det ikke tenkes nytt.

Rekordmange barn går ut av skolen uten å ha grunnleggende ferdigheter i skriving, regning og lesing. I tillegg har mobbetallene i skolen blitt doblet og frafall og fravær i skolen økt.

Dagens flertall fører en uforutsigbar skatte- og avgiftspolitik for norsk næringsliv som har medført en bråstopp i nyetableringer og en flukt ut av landet av investorer og kapital. Dagens flertall har tappet norsk næringsliv for over 130 mrd. kroner i økte skatte- og avgifter, penger som kunne og burde blitt igjen i Norge for å skape nye arbeidsplasser og bidra til utvikling og innovasjon i eksisterende.

Klimautfordringene er større i dag, enn de var for fire år siden, og vi er lenger unna å nå våre klimamål. Dagens regjering har ikke foreslått ett nytt substansielt grep for å få ned norske klimautslipp de siste fire årene og har lagt fram en passiv klimamelding og lite ambisiøse klimamål.

Utenforskap blant barn og unge er fortsatt høyt og på flere områder økende. Det er fortsatt nesten 100 000 barn og unge som vokser opp i vedvarende fattigdom. Over 130 000 unge mellom 20 og 30 år er utenfor både utdanning og arbeidsliv og antallet unge med psykiske utfordringer er rekordhøyt. Dagens flertall vil verken høre på eksperter eller tenke nytt. I stedet er det mer av det som ikke virker som gjelder.

Arbeiderpartiet vil samarbeid med partier som har det til felles at de vil skrote EØS-avtalen og redusere Norges samarbeid med Europa. Arbeiderpartiet vil heller ikke åpne for en ny folkeavstemming om EU i de neste fire årene. Det er en feil og farlig politikk. Venstre mener at Norge er best kjent med et medlemskap, og mener at det norske folk som minimum må få tilkjennegi sitt standpunkt gjennom en ny folkeavstemming.

Norge trenger en ny regjering som tenker nytt for Norge, som prioriterer det viktigste og løser de store oppgavene i en ny tid.

Er en stemme til Venstre en stemme på FRP?

En stemme til Venstre er en stemme på Venstres politikk for og ingenting annet.

En stemme til Venstre er en stemme på norsk EU-medlemskap, en skole med mer læring, mindre utenforskap blant barn og unge, en ambisiøs klima- og naturpolitikk og lavere skatter for både norske bedrifter og borgere.

En stemme til Venstre er et stemme på politikere som tør å tenke nytt. Fordi Venstre vet at nye spørsmål krever nye svar. Nå er det er tid for handlekraft for å ta Norge fremover.

Ny generasjon vs. Erna: Venstre vil ha en ny generasjon politiske ledere og «tenke nytt», men går til valg på Erna Solberg som statsministerkandidat. Det er langt fra ord til handling?

Erna Solberg er Høyres leder og partiets statsministerkandidat. Men ledelse er mer enn en person. Venstre vil være med å lede landet. For oss er det ikke et alternativ å ikke ta ansvar, dersom muligheten byr seg. Venstre ledelse er en ny generasjon politiske ledere og vi vil ta Norge framover og tenke nytt. Derfor vil Venstre ta Norge inn i EU der Høyre nøler. Derfor vil Venstre nå klimamålene, der Høyre er mer forsiktige. Og derfor vil Venstre tenke nytt om utenforskap, der Høyre holder fast i gamle tanker.

Når det er sagt står Venstre og Høyre (inkludert Erna Solberg) sammen om en politikk for mer læring i skolen og en politikk som heier og støtter dem som starter, driver og investerer i private bedrifter i Norge. Vi står også sammen om en ansvarlig økonomisk politikk, som vil medfører lavere oljepengebruk og dermed en raskere rentenedgang.

2. SKATTE- OG AVGIFTSPOLITIKK

Formuesskatt: Hvorfor vil Venstre redusere skatten for de aller rikeste?

Venstre vil avvikle formuesskatten på det som populært kalles «arbeidende kapital», altså maskiner, utstyr, næringsbygg og aksjer fordi det er en særskatt på norske bedriftseiere og norske investorer som investorer og eiere fra andre land slipper å betale. Et ofte brukt – og reelt eksempel – er to hotell eller reiselivsbedrifter som ligger i samme kommune, den ene eide av en norsk familie det andre eid av et utenlandsk investeringsselskap. Det norske familieeide hotellet må betale formuesskatt på verdien av sitt hotell, det utenlandske investeringsselskapet slipper unna. Det gir en kraftig, og helt unødig konkurransefordel for det utenlandske, som slipper å tappe sin bedrift for verdier/utbytte for å betale formuesskatten.

Dagens regjering og politiske flertall har økt skatte- og avgiftsnivået for norsk næringsliv og bedriftseiere med over 30 mrd. kroner de siste fire årene. I tillegg er norske bedrifter tappet for over 20 mrd. kroner på grunn av en helt meningsløs midlertidig økt arbeidsgiveravgift. Dette er penger som kunne og burde vært reinvestert i norsk næringsliv og norske bedrifter og slik bidratt til både økt konkurranseevne, grønn omstilling, flere arbeidsplasser og flere nye bedrifter. I stedet har vi fått en skadelig og unødvendig kapital- og gründerfukt ut av landet.

Det er ingen automatikk i at det blir færre fattige av å gjøre det mindre attraktivt å være bedriftseier eller investor. Det har de siste årene vært et eksempel på.

Formuesskatt: Fjerning av formuesskatten på «arbeidende kapital» koster 20 mrd. kroner. Hvorfor mener Venstre at det er å prioritere det viktigste?

Grunnlaget for all velferd i Norge er at vi har arbeidsplasser til alle og bedrifter som går med overskudd, og som dermed direkte og indirekte bidrar med skatteinntekter til fellesskapet. Det er en del av Norges suksesshistorie og den «norske» modellen.

Hvert år tar den norske statskassen inn om lag 1 300 mrd. kroner i skatte- og avgiftsinntekter, formuesskatten på arbeidende kapital utgjør kun 1,5 prosent av dette. Venstre har sagt at vi vil fase ut formuesskatten på arbeidende kapital

gradvis de neste fire årene og finansiere deler av dette gjennom økning av andre skatter- og avgifter som f.eks. økt CO2-avgift og grunnrenteskatt på havbruk.

Venstre har hvert år prioritert mer til fattigdomsbekjempelse enn dagens flertall, vi har prioritert mer til klimatiltak, grønn omstilling og miljøvennlig samferdsel, vi har prioritert mer til skole, utdanning og forskning, og vi har prioritert mer til innovasjon og næringsutvikling, samtidig som vi har redusert formuesskatten på arbeidende kapital og skatt på lønnsinntekter og brukt mindre oljepenger samlet enn flertallet bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV. Derfor har vi våre ord i behold om at dette er å prioritere det viktigste.

Kutt i formuesskatt vs. fattigdom: For 20 mrd. kroner kunne vi gitt alle fattige barn 200 000 kroner hver, hvert år. Hvorfor er det viktigere å gi de aller rikeste mest, mens de som har minst ikke prioriteres?

Venstre prioriterer både barn i fattige familier og et aktivt norsk næringsliv. Det er en kunstig motsetning mellom de to. Snarere vet vi at den mest effektive bekjempelsen av fattigdom skjer gjennom arbeid – for dem som kan jobbe. Skal flere i jobb, må vi skape flere arbeidsplasser og mange av dem må komme i det private næringslivet. Derfor er det viktig å ha to tanker i hodet samtidig: Innrette velferdsordningene slik at de treffer dem som har de største behovene og innrette skattepolitikken slik at det lønner seg å jobbe og å eie, skape og investere i norske bedrifter og arbeidsplasser.

Økte avgifter på strøm, bensin og bil: Hvorfor vil Venstre øke strøm, klima- og bilavgifter når vi vet at det rammer de som har minst aller mest?

Venstre vil øke klimaavgiftene og særlig CO2-avgiften fordi vi vet at det er det mest effektive tiltaket for å nå Norges klimamål. Vi vet også at næringslivet støtter dette, så lenge det skjer på en forutsigbar måte. Det vil Venstre sørge for, og vi vil ha en forutsigbar opptrappingsplan til 2030. Venstre vil imidlertid gi tilbake de økte inntektene fra CO2-avgift i tilsvarende skattelette til både næringsliv og husholdninger. På den måten blir det ekstra lønnsomt å leve grønt og miljøvennlig. Jo mindre forurensing, jo mer sitter både bedrifter og husholdninger igjen med i lommeboka.

Når det gjelder bilavgifter vil Venstre på samme måte redusere avgiftene på klimavennlige alternativ som f.eks. elbiler, mens vi vil øke avgiftene på fossile biler og fossilt drivstoff. Igjen vil det lønne seg å ta grønne valg med Venstres politikk. Vi tenker nytt, der de andre partiene står bom fast i gamle løsninger.

Økt pris på kjøtt: Hvorfor vil Venstre gjøre det dyrere å spise kjøtt?

Venstre har foreslått å øke momsen på kjøtt, men samtidig fjerne den helt på frukt og grønt. I sum vil det bety en kraftig avgiftslettelse og en vanlig husholdning med et normalt forbruk av kjøtt og frukt/grønt vil få reduserte matutgifter totalt. Igjen vil Venstres politikk gjøre det lønnsomt å ta grønne valg. I tillegg er Venstres politikk helt i tråd med kostholdsrådene, den vil gi reduserte klimagassutslipp og er også i tråd med den omlegging av landbrukspolitikken et stort flertall er enig i. Dersom Norge skal bli mer selvberget med landbruksprodukter må både produksjon og konsumpsjon av frukt og grønt økes.

Kutt i fagforeningsfradrag: Hvorfor vil Venstre kutte i fagforeningsfradraget og gjøre det mindre lønnsomt å være fagorganisert.

Venstre vil videreføre fagforeningsfradraget på det nivået det var under Solberg-regjeringen. De siste årene har regjeringen økt fagforeningsfradraget kraftig uten at det har hatt noen effekt på organisasjonsgraden. Det framstår mer som en «payback» til LO for å støtte regjeringen. Venstre vil heller bruke penger på skatteordninger som kommer alle til gode, bl.a. å øke skattefradrag for egen pensjonssparing, skatterabatt for kjøp av aksjer i bedriften du jobber i, økt skattefradrag for gaver til frivillige organisasjoner og øke den skattefrie grensen for å leie ut egen bolig eller fritidsbolig.

Lakseskatt: Hvorfor var Venstre med på et forlik om regjeringen om lakseskatt?

Venstre er for prinsippet om grunnrenteskatt, og lønnsomheten i oppdrettsnæringen har vært svært god over tid. Derfor mener vi det er riktig at næringen betaler en litt høyere skattesats for lån av felles ressurser, som fjordene våre er, når de sitter igjen med en ekstraordinær høy profitt. Ved å inngå et forlik fikk vi gjennomslag for å senke satsen fra opprinnelig 40% til 25%, innføre en

lavere verdsetting av oppdrettskonsesjoner i formuesskatten og en rekke miljøforbedringer. Det er grep som hjelper spesielt de små aktørene i bransjen og bidrar til en bærekraftig omstilling av næringen. Vi mener også store, nye skattegrep bør innføres med tverrpolitisk enighet for at de skal stå seg over tid og ikke skape usikkerhet for næringen.

Samlede skattetrykket for både næringen og næringslivet som er viktigst, og Venstre er for å senke det samlede skattetrykket både ved å redusere formuesskatten og utbytteskatten som har blitt kraftig økt kraftig siden regjeringsskiftet i 2021. En nøytralt utformet grunnrenteskatt på havbruk gir oss rom til å kutte andre skatter og avgifter som er mer skadelige for hele bredden av næringslivet. Uten Venstre hadde satsen vært langt høyere, fordi regjeringen måtte ha gått til SV eller R for å få flertall.

3. BUDSJETTPRIORITERINGER OG HVERDAGSØKONOMI

Budsjettkutt: Hvorfor kuttet Venstre i x prosjekt i alternative budsjett.

ALT. #1: Politikk handler om å prioritere. I krevende tider er det enda viktigere enn før å prioritere riktig og tenke nytt. I vårt budsjettforslag prioriterte Venstre 10 mrd. kroner mer Ukrainas frihetskamp, 4 mrd. kroner mer til verdens fattige og en betydelig økt innsats for å bekjempe fattigdom, få ned norske klimautslipp, få mer læring i skolen og betydelige skattelettelser både for vanlige folk og bedrifter. Samtidig brukte vi 10 mrd. kroner mindre i oljepenger enn Ap, Sp og SV.

ALT. #2: Politikk handler om å prioritere. I krevende tider er det enda viktigere enn før å prioritere riktig og tenke nytt. Den viktigste prioriteringen nå, er at oljepengebruken bidrar til at renten kan settes ned. Ap, Sp og SV har valgt å ikke prioritere og heller løse alle utfordringer og uenigheter med økt oljepengebruk. Dxxxxxxxanksjefen rett ut at bidrar til høyere rentenivå enn nødvendig. For en vanlig familie med en gjeld på 3 mill. kroner betyr en rentenedgang på 1 prosentpoeng økt økonomisk handlingsrom med 15 000 kroner. Hadde vi hatt samme rentenivå som landene rundt oss, hadde den samme familien spart 67 500 kroner i renteutgifter hvert år. Derfor betyr lavere rente mye mer for lommeboka enn x prosjekt.

Forsvar eller klima: Er det viktigst å bruke de store pengene på klimatiltak eller er det viktigst å bruke de store pengene på forsvar og sikkerhet de neste fire årene?

Det er ingen tvil om at de store pengene de neste årene skal gå til forsvar og sikkerhet. Det er også Venstres hovedprioritet. Men det er lov til å ha to tanker i hodet samtidig. God klimapolitikk er også god sikkerhetspolitikk. Dårlig klimapolitikk fører til store klimaendringer og naturkatastrofer, men påfølgende uro og store folkevandringer. Det vil føre til en geopolitisk ubalanse og press på demokratiske land og strukturer. Derfor en god klimapolitikk også en god og riktig sikkerhetspolitikk.

Hverdagsøkonomi: Hvorfor vil Venstre gjøre alt dyrere? Fergepriser, flyreiser, bensinbiler, drivstoff, snus, strøm, kjøtt vil bli dyrere med Venstres politikk.

Venstre fører en politikk som gjør at de aller fleste vil sitte igjen med mer, og ha en romsligere hverdagsøkonomi enn i dag.

For det første vil vi føre en mer ansvarlig økonomisk politikk som vil føre til en raskere rentenedgang. Hadde vi hatt svensk eller dansk rentenivå, ville en familie med lån på 2 mill. kroner spart 45 000 kroner i året i mindre renteutgifter.

Venstre vil i tillegg øke og omfordele barnetrygden kraftig og gi alle med inntekt under 800 000 kroner minst 2 500 kroner i skattelette. I sum vil en vanlig familie med to barn sitte igjen med rundt 5 000 kroner mer per år, mens en enslig forsørger med et barn vil sitte igjen med rundt 10 000 kroner mer.

Vi vil også tenke nytt i skatte- og avgiftspolitikken. Vi vil vri skatte- og avgiftssystemet slik at det vi vil ha mindre av blir mindre lønnsomt som f.eks. forurensning, røyking og usunn mat, og det vi vil ha mer av blir mer lønnsomt som elbiler, reparasjon, gjenbruk, frukt og grønt og det å arbeide.

ABE: Hvorfor vil Venstre gjeninnføre den såkalte ABE-ordningen som innebærer et såkalt osthøvelkutt i bevilgningene til offentlige etater og arbeidsplasser helt uavhengig av økonomisk situasjon?

Offentlig sektor i Norge generelt, og statsforvaltningen spesielt, har stadig est ut i størrelse. Utgiftene i offentlig forvaltning utgjør nå rekordhøye 62% av Bruttonasjonalproduktet (BNP). Det er langt over våre naboland.

I en framtid med fallende petroleumsinntekter, knapphet på arbeidskraft og behov for økte ressurser til pensjoner og til helse- og omsorgstjenester, er det helt nødvendig å øke trykket på effektivisering, digitalisering og fjerning av unødvendig byråkrati i offentlig sektor.

Venstre vil derfor gjennomføre flere effektiviseringstiltak, bl.a. å gjeninnføre den såkalte ABE-reformen som innebærer et effektiviseringskrav på 0,5 prosent i statsforvaltningen. Vi gjør imidlertid unntak for helsesektoren, kriminalomsorgen UH-sektoren og store deler av kultursektoren for kravene. I sum innebærer et slikt krav en innsparing på ca. 1,2 mrd. kroner hvert år, som kan brukes til andre og viktige oppgaver. x

4. KLIMA, MILJØ OG ENERGI/STRØM

Arbeidsplasser i oljenæringen: Hva skal vi gjøre med alle arbeidsplassene i oljebransjen om Venstre stanser oljeletinga?

Klimakrisen og Norges klimaforpliktelser betyr at det er en nødvendighet å stanse letingen etter enda mer olje. I tillegg er det riktig av økonomiske årsaker. Vi vet at etterspørsel etter fossile energi vil bli redusert i årene som kommer og vi har funnet nok olje og gass til å holde en stor aktivitet på norsk sokkel i flere tiår til.

Selv «oljevennlige» partier som Arbeiderpartiet og Senterpartiet slo i perspektivmeldingen fast at det blir en avtagende petroleumsaktivitet i årene som kommer og dermed færre ansatte i petroleumsnæringen.

Oljebransjen består i stor grad av fagfolk med høyt kunnskaps- og utdanningsnivå. Denne kompetansen er en kjemperessurs for Norge, og vi vil bruke den til å utvikle de neste store grønne industrieventyrene. Norge har ressurser og kompetansen til å bli verdensledende innenfor flere næringer som har potensialet til å bli meget lønnsomme eksportnæringer for Norge.

Erfaringene fra oljekrisen i 2014–2015 der 90 000 jobber forsvant fra olje- og gassvirksomhet viser også at norsk økonomi og arbeidsliv er svært omstillingsdyktig. Langt de fleste av de som mistet jobben under oljekrisen fikk raskt jobb i andre næringer i privat næringsliv.

Vi må se mulighetene i det grønne skiftet. Fordi det grønne skiftet gir oss en unik mulighet til å se fremover, og legge til rette for det som skal være de moderne, grønne næringene i Norge de neste tiårene.

Dessverre ser ikke dagens regjering verdien i verken utslippskutt eller å skape arbeidsplasser. Under dagens regjering og flertall Arbeiderpartiet har det blitt billigere å forurense og dyrere å skape arbeidsplasser. Denne trenden må vi snu, og da trenger vi Venstre ved makten.

Sluttdato for olje: Hvorfor vil ikke Venstre sette en sluttdato for norsk oljeproduksjon?

Det gir ingen mening å sette en absolutt sluttdato for norsk oljeproduksjon. I takt med en lavere etterspørsel etter olje og gass vil aktiviteten avta og til slutt

forsvinne av seg selv, uten en politisk satt dato. Når det ikke lenger blir lønnsomt å utvinne olje og gass vil heller ikke oljeselskapene drive aktivitet. Det er bedre at denne avviklingen skjer gradvis enn en absolutt dato.

Venstre mener at det neste steget heller må være å stanse oljeleting og tildelingen av nye lisenser til olje- og gassutvinning.

Oljenæringen har vært en dominerende næring i norsk økonomi over lengre tid. Der er ikke sannsynlig at en ny enkeltstående næring kan bli like lønnsom og dominerende i norsk økonomi i tiden som kommer. Derfor er det viktig at vi legger til rette for et mangfoldig næringsliv som både inkluderer grønne industriprosjekter og nye teknologibedrifter. Venstre vil derfor sikre stabile rammevilkår for det norske bedrifter, redusere skattene og i større grad stimulere til at folk kan skape sin egen arbeidsplass.

Vi må se mulighetene i det grønne skiftet. Fordi det grønne skiftet gir oss en unik mulighet til å se fremover, og legge til rette for det som skal være de moderne, grønne næringene i Norge de neste tiårene.

Dessverre ser ikke dagens regjering verdien i verken utslippskutt eller å skape arbeidsplasser. Under dagens regjering og flertall Arbeiderpartiet har det blitt billigere å forurense og dyrere å skape arbeidsplasser. Denne trenden må vi snu, og da trenger vi Venstre ved makten.

Rekordmye oljeleting med Venstre i regjering: Hvorfor satt Venstre i en regjering som åpnet rekordmange oljefelt dersom klima er så viktig for oss?

Det er riktig at mange oljefelt ble åpnet med Venstre i regjering. Det er fordi det var et bredt flertall i Stortinget for en slik politikk, og at Venstres stemmer ikke vippte flertallet. Det hadde ikke blitt færre åpninger av at Venstre forlot regjeringen.

På den annen side fikk Venstre store gjennomslag for hvor det *ikke* skal letes etter olje. På grunn av Venstre er Lofoten, Vesterålen, Senja, Jan Mayen, iskanten, Skagerak og Mørefeltene vernet for oljevirkksomhet i uoverskuelig framtid. Dette er spesielt sårbare områder. I tillegg fikk Venstre flertall for at den såkalte iskanten flyttes over 100 kilometer sørover og at hele 56 000 kvadratkilometer fikk nytt vern for oljeaktivitet.

Venstre fikk også på plass et regelverk som skal legge større vekt på miljøfaglige råd og klimarisiko. Dette betyr at ved oljeleting eller -utvinning skal miljøkonsekvenser tillegges stor vekt.

Venstre er opptatt av at Norge trapper ned oljevirkksomheten på en fornuftig måte. Samtidig på eksisterende oljevirkksomhet utføres på en mest mulig miljøvennlig måte. Derfor har vi sørget for at oljeplattformer blir elektrifisert, fremfor at de drives av fossil energi. Vi er også for elektrifisering av sokkelen, økt bruk av karbonfangst og -lagring og utbygging av havvind i tilknytning til petroleumsnæringen.

LoVeSe: Kan Venstre sitte i en regjering som åpner for petroleumsaktivitet utenfor Lofoten?

I hele perioden Venstre var en del av det borgerlige flertallet fra 2013 til 2021 var Lofoten, Vesterålen, Senja, Jan Mayen, iskanten, Skagerak og Mørefeltene vernet for oljevirkksomhet. Det er den sittende regjering og dagens flertall som har skapt usikkerhet gjennom å tillate oljeleting på Trænarevet på Helgelandskysten. Det er både et direkte brudd på regjeringsplattformen og et brudd på den politikken som lå til grunn for vår regjering om å legge føre-var-prinsippet til grunn. Venstre vil føre en annen politikk og en ny regjering vil videreføre det som gjaldt i perioden 2013 til 2021.

Elektrifisering: Hvorfor er Venstre for elektrifisering av sokkelen når det taper husholdninger og næringsliv for energi og bare bidrar til at gassen forbrennes et annet sted?

Venstre er positive til elektrifisering av sokkelen fordi det vil være umulig å nå Norges klimamål uten.

Utvinningen av olje og gass står i dag for 25% av Norges totale utslipp. Gjennom klimaavtalen med EU er Norge juridisk forpliktet til å halvere utslippene våre innen 2030. Stortinget har også vedtatt at utslippene fra petroleumsvirksomheten skal reduseres med 50 prosent innen 2030.

Det betyr at vi kun har 4,5 år på oss. Uten noen form for elektrifisering vil dette målet bli umulig å nå.

Venstre har likevel stått på for at klimatiltakene på norsk sokkel skal bestå av annet enn bare elektrifisering. Vi ønsker både utbygging av havvindparker i tilknytning til oljeinstallasjonene, og bruk av karbonfangst- og lagring der det er fornuftig.

Elektrifiseringen av oljeinstallasjoner er et veldig vanskelig dilemma. Uten noen form for elektrifisering når vi ikke klimamålene våre, samtidig kan vi ikke

elektrifisere alle oljefelt uten å gå tom for strøm. Svaret er likevel at man ikke kan være ensidig positiv, eller ensidig negativ til elektrifisering. I Venstre er vi positive til elektrifisering, men mener at vi likevel må vurdere hvert enkelt prosjekt. For eksempel så har Venstre stått i front for at det skulle installeres karbonfangst- og lagring på gassanlegget på Melkøya istedenfor elektrifisering med landstrøm.

Oljeskattepakken: Hvorfor var Venstre med på oljeskattepakken i Stortinget?

Pandemiens ankomst til Norge sammenfalt med en lav oljepris som følge av en priskrig mellom Russland og Saudi-Arabia. Lav oljepris og stor usikkerhet i bransjen gjorde at potensielt lønnsomme prosjekter stod i fare for å ikke kunne videreføres eller gjennomføres med det resultat at det ville få store konsekvenser for sysselsetting og verftsindustri.

Regjeringen Venstre var en del av leverte en ganske balansert og tidsbegrenset skattepakke til Stortinget for å løse disse utfordringene, men ble der overkjørt av Ap, Sp og Frp. Pakken som til slutt ble vedtatt gikk langt utover regjeringens eget forslag og medførte en betydelig subsidie med en verdi på om lag 10 mrd. kroner.

Sett i etterpåklokskapens lys må vi innrømme at selv den pakken Venstre var med på å fremme i regjering var for omfattende og for raus. xcc

Venstre har i Stortinget foreslått å avvikle skattepakken før den opprinnelig skulle løpe ut, med begrunnelse om at dette åpenbart var en for raus pakke for næringen. Det har vi ikke fått flertall for.

Strømpris: Hvorfor vil Venstre at norske familier og bedrifter skal betale mye mer for strømmen enn det det koster å produsere den?

Strømmarked og strømpris er komplisert og sammensatt. Norge er en del av et internasjonalt kraftmarked der prisene påvirkes av etterspørsel etter strøm og hvor Norge tjener gode penger på å eksportere og selge kraft når prisen er høy og vi samtidig har et kraftoverskudd og importere kraft når prisen er lav og vi har et kraftunderskudd. Siden alle kraftselskaper er offentlig eid, gir det staten og kommunene store inntekter som igjen gir grunnlag for velferdstjenester som barnehage, skole, sykehus og trygdeordninger.

Samtidig har det vært for store svingninger og for høye priser på strøm de siste årene. Det skyldes i det alt vesentlige Russlands invasjonskrig i Ukraina og langt mindre en «villet politikk». Derfor mener Venstre at det er viktig og riktig at vi har

en strømstøtteordning i perioder der prisene er svært høye. Samtidig er kraftutveksling mellom land både solidarisk og viktig i et beredskapsperspektiv. Derfor er det ikke noe alternativ å stenge overføringskabler mellom Norge og utlandet, men det er viktig at vi får bygget ut mer fornybar kraft i Norge og at vi iverksetter tiltak som jevner ut strømprisene bedre mellom ulike landsdeler.

Strømpris: Hvorfor foreslo Venstre å avvikle strømstøtteordningen og hvorfor har dere ombestemt dere?

For Venstre er det viktigere at norske husholdninger og norske familier får bedre råd og en romsligere økonomi. I sum ville vårt forslag til statsbudsjett både ført til lavere rente og en betydelig skattelette. De aller, aller fleste ville ha kommet bedre ut med Venstres samlede politikk uten strømstøtte, enn regjeringens med strømstøtte.

Hovedgrunnen til at vi foreslo å fjerne strømstøtten var fordi regjeringen anslo en mye lavere strømpris i 2025 enn i årene vi har lagt bak oss. I snitt ville strømstøtten for en vanlig husholdning bli på 1 700 kroner i 2025. Venstre foreslo heller at de samme husholdningen skulle få en skattelette på minst det doble. Vi var samtidig tydelige på at vi var klare til å gjeninnføre ordningen dersom det viste seg at strømprisene ble høyere enn det regjeringen anslo.

Venstre har nå programfestet at vi vil videreføre strømstøtteordningen så lenge det er nødvendig. Det gjelder for hele neste stortingsperiode.

Norgespris: Støtter Venstre regjeringens forslag til Norgespris på strøm?

For Venstre er det viktigere at norske husholdninger og norske familier får bedre råd og en romsligere økonomi, og en sikkerhet mot svært høye strømpriser. Derfor vil vi videreføre strømstøtteordningen, som slår inn ved høye strømpriser.

Når det gjelder Norgespris har Venstre ikke tatt stilling til regjeringens varslede forslag. Vi vil vurdere kostnadene for ordningen opp mot alternative tiltak, hvilke eventuelle negative konsekvenser ordningen har for strømsparing og markedet for energijøkonomiseringstiltak som varmepumper og solceller og hvordan loven er utformet.

Venstre har stor forståelse for at både husholdninger og bedrifter ønsker lave og stabile strømpriser. Spørsmålet vi likevel må stille oss er om det kan skje på en måte som ikke stimulerer til subsidiering av økt strømbruk.

Nasjonale klimamål: Hvorfor mener Venstre det er viktig med nasjonale klimamål. Er det ikke mye viktigere å få redusert globale utslipp?

2024 ble det varmeste året noensinne målt, og det første der den globale oppvarmingen har passert 1,5 grader. Derfor haster det med en mer offensiv og mer forpliktende klimapolitikk enn det vi ser fra dagens regjering og dagens politiske flertall. Norge har bare kuttet ni prosent i utslippene siden 1990. Mange har kuttet mye mer: Danmark har kuttet 41 prosent, mens Sverige har kuttet 36.

Det å kutte utslipp krever modige politikere som tør å tenke nytt. Uansett om Norge gjennomfører tiltak her hjemme, eller kjøper kvoter i land som Benin, Jordan og Usbekistan, slik regjeringen legger opp til vil det koste penger og det er høyst usikkert om det faktisk vil være tilgjengelig nok kvoter framover. Venstre mener at det er en langt bedre ide å bruke penger på klimatiltak og grønn omstilling i Norge slik at norsk industri og norsk næringsliv omstilles og får en konkurransefordel, framfor å bruke de samme pengene på å omstille næringslivet i f.eks. Usbekistan. Dessuten er det åpenbart for de fleste at dersom vi ikke har et nasjonalt mål, vil det være få eller ingen insentiver til å endre adferd og faktisk få ned utslipp.

I tillegg er det å ha et eget nasjonalt mål noe de aller fleste støtter, både Miljødirektoratet, LO og Norsk Industri for å nevne noen.

Nasjonale klimamål: Kan Venstre sitte i en regjering som ikke har et nasjonalt klimamål

Det var Venstre som fikk på plass at Norge skulle ha et eget nasjonalt klimamål i den regjeringen vi satt i. Denne politikken ble videreført av dagens regjering, men er «plutselig» foreslått fjernet da regjeringen la fram sin nye klimaplan for 2035. Det kommer Venstre ikke til å støtte. En ny regjering må føre en mer offensiv klimapolitikk enn dagens regjering og dagens flertall. Norge må og skal nå våre klimamål. Skal vi klare det må vi både ha mål for hvor mye vi skal kutte i utslipp her hjemme og hvor mye vi skal kutte i samarbeid med EU.

Klimamål og regjering: Kan Venstre sitte i en regjering som har mindre ambisiøse klimamål enn det Støre-regjeringen har foreslått

Dagens regjering fører en svak klimapolitikk, når ikke utslippsmålene de selv har satt for 2030, har ingen realistisk plan for å nå nye mål for 2035 og har ikke foreslått eller lansert ett substansielt nytt klimatiltak siden de tok over makten.

Snarere har flere ting gått i feil retning:

Den nye nasjonale transportplanen inneholder over 40 nye, store veiprosjekter som til sammen vil gi over 2,3 millioner tonn CO₂ i direkte utslipp.

Andelen av nye busser, lastebiler varebiler og anleggsmaskiner som var utslippsfrie var færre i 2024 enn 2025.

Regjeringen skrotet målet om å flytte transport av gods fra vei til sjø og bane, og avlyste eller utsatte flere klimatiltak som nullutslippskrav i hurtigbåtanbud og krav til nullutslipp for cruisetrafikk i verdensarvfjorder.

Trafikksforsikringsavgiften for fossilbiler er redusert, mens den er økt for elbiler.

Regjeringen vil bruke mer konvensjonelt biodrivstoff, til tross for at Miljødirektoratet har advart om at økt bruk trolig vil ha negative konsekvenser for både miljø og klima.

En ny regjering må føre en mer offensiv klimapolitikk enn dagens regjering og dagens flertall. Norge må og skal nå våre klimamål.

Kjernekraft: Hvorfor har Venstre snudd om kjernekraft?

Venstre har ikke snudd om kjernekraft. Vi er ikke prinsipielle motstandere av kjernekraft og mener at vi må ha et regelverk som åpner for en mulighet til etablering og drift av kjernekraft i Norge dersom det er nødvendig for å sikre nok energi i Norge.

Det betyr imidlertid ikke at det vil bli etablert en rekke kjernekraftverk i Norge i den kommende fireårsperioden. Det er flere utfordringer knyttet til lagring av avfall som må på plass før en etablering kan bli aktuelt. Vi ser heller ikke for oss at det på kort sikt vil være aktuelt med en statlig (med)finansiering av kjernekraftverk i Norge.

Hyttebygging: Hvorfor vil Venstre forby hyttebygging. Fører ikke bare det til at prisen på hytter går opp og at det kun er de rikeste som har råd?

Venstre vil ikke forby hyttebygging, men vi vil innføre strengere nasjonale retningslinjer slik at vi unngår å bygge ned natur. Det betyr at det kan være enkelte områder som det ikke bør bygges flere hytter i, mens vi kan tillate det i andre. Dessuten vil Venstre gjøre det mer lønnsomt for dem som allerede har hytte å leie den ut til andre. På den måten vil flere kunne få nytte godt av naturopplevelser, uten at det blir mer press på natur og mer bygging av hytter som står tomme store deler av året.

Rovdyr: Hvorfor er Venstre for mer rovdyr i norsk natur?

Flere av rovdypene som lever i Norge er utrydningstruet. Norge har et ansvar for å ta vare på disse artene, både gjennom Bernkonvensjonen og Naturmangfoldsloven.

Ulven er et eksempel på en utrydningstruet art som naturlig hører hjemme i norsk natur. Likevel er dagens regjering tidenes mest rovdyrfiendtlige regjering, de har foreslått å redusere bestandsmålene for ulv og brunbjørn og har ved flere anledninger gitt tillatelse til felling av ulv inne i ulvesonen.

Venstre mener samfunnet har et ansvar for å ta vare på våre utrydningstruede arter. Vi vil derfor øke bestandene av ulv, bjørn, gaupe og jerv og følge naturfaglige anbefalinger for å sikre levedyktige bestander av alle rovdypene.

Vindkraft på land: Er Venstre for vindkraft på land?

Vindkraft er avgjørende for at vi skal nå klimamålet og klare å gjennomføre omstillingen Norge skal gjennom. Økt elektrifisering er avgjørende for at vi skal få til dette.

Vindkraft kan ha negative konsekvenser og må ikke komme i konflikt med viktige naturverdier. Utbyggingen må ta hensyn til natur, fiske, dyreliv og behovene til lokalbefolkningen, som må kompenseres. Vi ønsker at vindkraft skal skattlegges slik at kommunene får sin del av inntekten vindkraften skaper. På land må det være en plan for tilbakeføring av områdene til natur. Utbyggingen må ta hensyn til samiske interesser og lokaldemokratiet.

Venstre er for vindkraft på land, men vi er ikke for alle prosjekt.

Bompenger: Hvorfor er Venstre for bompenger?

Venstre mener ikke bompenger er et mål i seg selv, men ofte er bompenger viktige for å bygge ut lokale infrastrukturprosjekter, og for å sikre at grønne valg skal lønne seg.

Grovt sett brukes bompenger til to formål. 1) Raskere bygging og oppgradering av veistrekninger og 2) finansiere kollektivtransport og miljøvennlig samferdsel i og rundt storbyene. Begge deler mener Venstre er viktig, og vi må derfor akseptere at dette også delfinansieres av oss som bruker veien eller kollektivtilbudet.

Venstre mener at bompengene på elbiler skal være maksimalt halvparten av bompengene på fossilbiler. I tillegg blir pengene som tjenes opp av bomringene investert tilbake inn i samferdselen gjennom bygging av bane, bussfelt og sykkelveier.

Elbil-fordeler: Hvorfor er Venstre for fordeler for elbiler?

Fordeler for elbiler, lette elvarebiler og lignende er helt avgjørende for at vi skal nå målet om at alle nye personbiler og mindre varebiler skal være nullutslipp fra 2025. Takket være Venstres politikk er vi nå i ferd med å nå målene. I april i år var 97 prosent av nybilsalget el-biler. Økt salg av kjøretøy med null utslipp er dessuten avgjørende for å få redusert utslippene fra veitrafikken.

Klimarapporten fra trafikketatene viser at Norge ikke er i rute til å nå klimamålene for transportsektoren. Vi har en regjering som svekker elbilfordelene, fjerner støtteordningene for biogasskjøretøy og lette elvarebiler, og som ikke har kommet med ett eneste nytt tiltak for å nå målene for sektoren.

Motorveier: Hvorfor er Venstre for å bygge store miljøfiendtlige motorveier?

Venstre er for en del store veiprosjekt fordi det er viktig for trafiksikkerheten, for næringslivet og for at folk skal ha friheten til å reise trygt og effektivt mellom landsdeler og byer i Norge. God og effektiv infrastruktur er samfunnsøkonomisk nyttig og viktig for beredskapen.

Venstres hovedprioriteringer de neste fire årene er likevel at vi i størst mulig grad må jobbe for å utbedre eksisterende veier i hele landet, framfor nye dyre motorveiprosjekter. Vedlikeholdsetterslepet på norske veier, og spesielt fylkesveier, er stort og mange veier er rasutsatt.

Naturavtalen som ble inngått i Montreal i desember 2022 krever også at vi tenker nytt om veiutbygging i Norge, og vi må fremover ta større hensyn til natur, miljø og klima i planleggingen av nye veiprosjekter enn de vi har gjort frem til nå. Dette innebærer også at vi må vurdere å nedskalere noen veiprosjekt eller revurdere traseer.

Nord-Norgebanen: Er Venstre for Nord-Norgebanen?

Venstre er for å bygge ut jernbane i hele Norge og for å forbedre og utvide jernbaneforbindelsene mellom Norge og resten av Europa. Utbygging av jernbane er imidlertid dyrt, og vi må først prioritere å bygge ferdig strekninger som allerede er igangsatt som InterCity på det sentrale Østlandet, Arna-Voss og Jærbanen mellom Stavanger og Nærbø. I tillegg ønsker Venstre å bygge ny trasé på Ringeriksbanen for å korte ned reisetiden mellom Oslo og Bergen betydelig.

Når disse prosjektene er ferdige og vi har fått rustet opp infrastrukturen på det eksisterende jernbanenettet, vil det være naturlig å starte utbygging av Nord-Norgebanen.

Nord-Norgebanen består av mange ulike strekninger og det er flere områder der vi allerede kan gjøre noe for å forbedre tilbudet. Så er det andre ting som krever en mer grundig utredning og planlegging før vi kan komme i gang. Hovedpoenget må være å få mer miljøvennlig transport i Nord-Norge, og få ned utslippene forbundet med spesielt godstransporten.

Flypassasjeravgiften: Omlegging av flypassasjeravgiften

Dere vil endre flypassasjeravgiften fra en avgift per passasjer til en avgift basert på utslipp og dere vil øke den mer på langdistanseflyvninger. Hvorfor vil dere straffe de som må reise langt og ikke har alternativer til fly, heller enn de som reiser kortere strekninger i Europa der det finnes alternativer til fly?

Vi vil legge avgiftene der utslippene er høyest, og det er på internasjonale langdistanseflyvninger. Vi trenger en endring spesielt på disse strekningene.

5. SKOLE, UTDANNING OG BARNEHAGE

Resultater i skolen: Er ikke de dårlige resultatene i skolen et resultat av den forrige regjerings politikk, der Venstre hadde kunnskapsministeren?

Norske elever lærer ikke å lese, skrive eller regne, og regjeringen bruker tiden på alt annet enn å ta tak i dette. Dette fører til lite motivasjon i skolen, utagerende elever, stort frafall og ikke minst at elevene ikke lærer det de trenger. Derfor må vi tenke nytt i skolen. De neste årene må vi prioritere det viktigste: Alle elever skal ha gode basiskunnskaper i skriving, lesing og regning. Alle elever skal lære mer. I en tid med nye utfordringer, trenger vi nye og bedre svar. Vi trenger en ny generasjon politiske ledere som handler og da trenger vi en ny regjering.

De svake resultatene i norsk skole er sammensatt, og det er helt sikkert ting vi kunne gjort annerledes også når Venstre var i regjering. Vi må imidlertid huske at store deler av vår regjeringsperiode – og særlig perioden hvor Venstre hadde kunnskapsministeren – var preget av pandemi og delvis stengte skoler og restriksjoner på undervisning. Det har åpenbart også gått ut over læring og kunnskapsnivå hos for mange elever.

Det viktige nå er at vi ser framover, tenker nytt og prioriterer det viktigste. Det viktigste i norsk skole er ikke mobilforbud og russegensere. Det viktige er at alle barn og unge har gode grunnleggende ferdigheter i lesing, skriving og regning når de går ut av skolen.

Skal vi lykkes med det må undervisningen styrkes, det må bli mer ro i skolen, lærere må få mer tid til å følge opp hver enkelt elev og få større frihet til å bestemme metode og

Lærarparti: Kva skjedde med det gamle lærarpartiet Venstre?

Venstre er framleis eit godt parti for lærarane. Me meiner lærarar har ein av dei viktigaste jobbane i samfunnet. Dagens elevar er meir avhengige av ein god skule enn nokon gong tidlegare. Det er ei motivasjonskrise i skulen, der talet på elevar som seier dei er motivert for læring faller, og talet på elevar som seier dei kjeder seg på skulen går opp. Den viktigaste enkeltfaktoren for ei skule som motiverer elevane til læring, er ein god lærar. Derfor satsar Venstre på læraren.

Me vil lyfta lærarane sin status, og derfor har me satt høgare krav til kompetanse. Lærarutdanninga er no fem år, i staden for fire. Vi meiner det skal lønne seg å ha utdanning, og at vi treng fleire lærare i åra framover. For dei lærarane som allereie er i skulen, har me prioritert pengar til vidare- og etterutdanning. På denne måten har rekordmange lærarar har fått fylt på kompetansen sin, gratis. Det er ingen andre bransjar som har eit tilsvarende program.

Venstre ynskjer å gjera det lettare for nyutdanna lærarar å byrja i skulen, ved å få på plass ei rettleiingsordning. Me vil at læraryrket skal vera spennande og utviklande gjennom heile karrieren. Derfor ynsker me å gje lærarane fleire karriereveggar og spesialiseringsmoglegheiter. Derfor laga vi «lærarspesialistordninga» som regjeringa no har tatt vekk. Me vil ha på plass nye karriereveggar i skulen, og gjere lærar til ein beskytta tittel.

Venstre vs. Høgre: Kva skil Venstre og Høgre i skulepolitikken?

Venstre meiner at skulen si viktigaste oppgåve er å gje elevane danning og utdanning, slik at dei har moglegheit til å delta i samfunnet og demokratiet, og gjere det dei skjølv vil ut av livet sitt. Målet med skulen er ikkje først og fremst å skape nye arbeidstakarar og mette næringslivet sine behov for folk, men å danne borgarar med brei kunnskap og fleire ferdigheiter. Då må me ha plass til ei bredde av fag, og la elevane få dyrke sine faglege interesser og utfordra på ting dei ikkje kan.

Venstre meiner at den største utfordringa i skulen i dag er motivasjonskrisa til elevane. Gjennom fleire år har tala på elever som seier at dei er motivert for å lære gått ned, mens talet på elever som seier at dei kjeder seg på skulen har gått opp. Den utviklinga må vi snu, og det gjer vi ikkje gjennom fleire skuletimar og meir obligatoriske fag som Høgre vil. Då trengs Venstres politikk for pedagogisk fridom, variert undervisning og meir fleksibilitet og valfridom i skulen.

Så er det fleire ting Høgre og Venstre er samde om i skulepolitikken, til dømes at elevane skal få velje kva vidaregåande skule dei vil gå i og at vi må satse meir på skulen.

Færre fellesfag i vgs: Hvorfor vil Venstre redusere fellesfag i videregående?

Venstre mener at fellesfagene er viktige i videregående, men vi ønsker å gi mer rom til fag som elevene kan velge selv. Det er også viktig at de fagene som er obligatoriske fellesfag på videregående peker framover mot den kompetansen man trenger for å gå videre i høyere utdanning (studiekompetanse) eller for å få fag- eller svennebrev (yrkeskompetanse). Vi har en kjempestor utfordring i skolen i dag knyttet til at elevenes motivasjon for læring faller for hvert år som går. Den motivasjonskrisa er vi nødt til å gjøre noe med, og derfor ønsker vi å gi mer valgfrihet til elevene og mer fleksibilitet i utdanningstilbudet.

For å motivere flere barn og unge til læring, bør vi også legge bedre til rette for dybdelæring og konsentrasjon. Da er det problematisk at elevene i videregående i dag møter så mange som åtte fag samtidig. Venstre ønsker en mer fleksibel skolehverdag, med kortere semester der man fokuserer på færre fag av gangen.

Skjermbruk og digitalisering: Hva mener Venstre om skjermbruk i skolen?

Venstre mener skolen i utgangspunktet bør være mobilfri, og at bruk begrenses til situasjoner der læreren mener det er et godt pedagogisk verktøy.

Skjerm og digitale verktøy skal brukes der det er riktig, både for å gi rom for et mangfold av læringsverktøy og ikke minst for å sikre at elevene utvikler sin digitale kompetanse. For å sikre metodefrihet og god tilgang på ulike typer læremidler, må vi nasjonalt sikre finansiering til å kjøpe inn flere fysiske lærebøker og gjeninnføre tilskuddsordningen til kjøp av digitale læremidler, slik at norske skoler i større grad bruker norskutviklede reklamefrie læremidler, og ikke gratis reklamefinansierte digitale læremidler fra de store teknologigigantene.

Vi må også huske at digitale ferdigheter er en av de fem grunnleggende ferdighetene i opplæringen, sammen med muntlige ferdigheter, å kunne lese, å kunne regne og å kunne skrive. I et moderne og stadig mer digitalt samfunn er det viktig at alle elever får opplæring i å bruke og forstå digitale ressurser som de kommer til å møte i framtidig utdanning og arbeidsliv. Dessuten er det viktig at barn og unge utvikler god digital dømmekraft, slik at de er i stand til å håndtere personopplysningene sine på nett og reflektere kritisk over sin egen digitale tilstedeværelse og de kildene de finner på nett.

Venstre mener det er læreren i det enkelte faget som har det profesjonelle ansvaret for å ivareta de faglige, pedagogiske, didaktiske og etiske vurderingene, og velge læremidler og læringsressurser for sine elever. Det er derfor ikke hensiktsmessig å slå fast hvilke læremidler som er mest sentrale å bruke i skolen. Læreren har ansvar for å sikre god opplæring i alle ferdighetene, og Venstre har tillit til at lærerne gjør gode valg i hvilke læremidler som er best egnet til ulike formål.

Avskilting av lærere: Hvorfor vil Venstre «avskilte» lærerne?

Mange lærere er veldig dyktige i jobben sin, selv om de har en annen utdannelse enn dagens femårige master eller ikke har studiepoeng i det faget de underviser i. Men dersom vi skal lykkes med å heve statusen til læreryrket og heve kvaliteten på opplæringen skolen, er det viktigste vi kan gjøre å gi lærerne tilbud om etter- og videreutdanning og stille krav til at man har kompetanse i det man underviser i.

Venstre har store ambisjoner for skolen, og derfor mener vi det er relevant å stille krav om at lærerne har studiepoeng i det de underviser i. Under Solberg-regjeringen innførte vi krav om at lærerne måtte ha 30 studiepoeng i faget de underviste på 1.-7.trinn (halvt års utdanning) og 60 studiepoeng i undervisningsfag fra 8.trinn (et års utdanning). Samtidig styrket vi etter- og videreutdanningstilbudet betraktelig, og ga lærerne god tid til å kvalifisere seg. Dette førte til at over 12 000 færre lærere underviste elevene i norsk, engelsk, matematikk, norsk tegnspråk og samisk, uten å oppfylle kravene til kompetanse i undervisningsfaget.

Karakterkrav i matte: Hvorfor vil Venstre stenge ute lærere som ikke har 4 i matte fra lærerutdanningene?

Solberg-regjeringen innførte krav om at man måtte ha minst karakteren 4 i matematikk for å komme inn på lærerutdanningen. Fra før var det krav om at man måtte ha 35 skolepoeng (3,5 i snitt) og minst karakter 3 i norsk og fellesfaget matematikk. Støre-regjeringen har opprettholdt dette, men i tillegg åpnet for at man også kan komme inn på lærerutdanningene med 40 skolepoeng og karakteren 3 i norsk og matematikk. Bakgrunnen for firerkravet i matematikk, var å få flere av de sterke kandidatene fra videregående til å søke seg til lærerutdanning. Dette ville gi bedre kvalifiserte søkere, som gjennomfører utdanningen.

Å kunne regne er en grunnleggende ferdighet som alle elever skal lære i skolen. Det innebærer at det er en ferdighet som alle lærere i alle fag har ansvaret for at elevene lærer.

Barnehagepris: Hvorfor vil Venstre at barnehagene skal bli dyrere?

Venstre har foreslått at maksimalprisen i barnehage blir 2 500 kroner for alle, samtidig foreslår vi gratis plass for alle husstander med inntekt under 670 000 kroner (disse har rett til gratis kjernetid/20 timer per uke i dag).

Pengene vi «sparer» på dette vil vi bruke til å ansette flere i barnehagene og til å innføre løpende barnehageopptak, slik at alle har rett til barnehageplass fra barnet fyller ett år, og ikke bare de barna som er født på høsten.

Dette mener vi er en langt mer rettferdig og solidarisk barnehagepolitikk enn det regjeringen og flertallet står for. Mange av dem med lavest inntekt har ikke fått noen glede av reduksjonen i barnehagepris, samtidig har familier med høye inntekter fått en reduksjon i barnehageutgiftene med 10 000 kroner per barn. Det er en omvendt politikk av det regjeringen og stortingsflertallet påstår at de står for, og som bidrar til at forskjellene øker.

I tillegg er det en stor utfordring at mange barnehager sliter med rekruttering og bemanning. Regjeringens politikk har ført til at flere vil gå i barnehage, samtidig som de ikke har noen plan for, eller penger til, å ansette flere.

Skolemat: Hvorfor vil ikke Venstre ha skolemat?

Kommunene står helt fritt til å innføre skolemat der de ønsker å prioritere det. Venstre nasjonalt har ikke gjort den prioriteringen på vegne av alle skoler i hele Norge, men vi ser at det kan være riktig noen steder. På skoler der man ser at mange barn ikke har med seg egen matpakke hjemmefra eller der det går utover konsentrasjonen til elevene, bør kommunen vurdere å innføre et skolemattilbud. Det som er viktig for Venstre er at et tilbud om skolemat ikke går på bekostning av ressurser til læring, men i tillegg. Kommunene kan ikke kutte i læremidler og skolebudsjettene, for å finansiere et skolemattilbud.

6. RUSPOLITIKK

Avkriminalisering: Hvorfor vil Venstre avkriminalisere narkotika?

Venstre vil avkriminalisere bruk og besittelse av narkotika fordi Norge ligger i Europatoppen i antall overdosedødsfall. Hvert år mister ca. 270 mennesker livet sitt til overdoser fordi vi har en mislykket ruspolitikk som straffer mennesker med rusproblemer. Vi vil fjerne straffen og heller tilby helsehjelp.

Det er ingen forskning som viser en sammenheng mellom straff og rusbruk i et samfunn. Tvert imot har mennesker med rusproblemer ofte hatt en traumatisk oppvekst og psykiske problemer. Straffen gjør derfor bare vondt verre for mennesker som sliter. I tillegg rammer straff skjevt. Det er hele syv ganger så stor sannsynlighet for at du blir straffet for narkotikalovbrudd dersom du har foreldre med lav eller ingen utdanning, enn hvis du har foreldre med høyere utdanning. Sist, men ikke minst øker straffen terskelen for å be om hjelp. I møte med illegale rusmidler oppgir 40% av unge at de ikke tør å ringe ambulansen.

Legalisering: Hvorfor vil Venstre legalisere cannabis?

Dagens politikk og dagens svarte marked gjør at vi har verken har åpningstider, aldersgrenser, eller kontroll på det som selges av cannabis. I tillegg finansierer det kriminelle nettverk som rekrutterer ungdom.

Venstre vil derfor ha en strengt regulert omsetning, f.eks. i regi av Vinmonopolet for å begrense tilgjengeligheten for sårbar unge, og kvalitetssikre stoffene som selges slik at det bruken blir tryggere. Samtidig kan vi få skatteinntekter som kan brukes på oppfølging og forebyggende arbeid, samt frigjøre tid til politiet som bruker store ressurser på å folk som røyker cannabis, fremfor å oppklare mer alvorlige forbrytelser som vold og mishandling.

Vi ser også en internasjonal utvikling der stadig flere land legaliserer cannabis, senest Tyskland i 2024.

Kokain: Er ikke Venstre bekymret for den økende kokainbruken blant unge? Og er ikke det en konsekvens av rusreformen?

Det er riktig at kokainbruken blant unge har økt de siste årene. Det er ikke et særnorsk fenomen, men en internasjonal trend. Det er likevel slik at det er svært få unge som faktisk bruker eller tester kokain. En rapport fra [Folkehelseinstituttet](#) viser at det kun er 5 prosent av alle unge i alderen 16-20 år som har brukt kokain en eller flere ganger det siste året.

Det er derimot ikke noe belegg for å si at kokainbruk blant unge skyldes rusreformdebatten. Derimot peker forskere på at kokain framstilles som «uskyldig og morsomt» i stadig flere tv-serier og filmer og framstilles synonymt med «luksus» og «high-class».

Venstre er for en human narkotikapolitikk som bidrar til færre overdosedødsfall og bedre bruk av samfunnets ressurser. Vi har ikke et mål om økt narkotikabruk blant unge. Dagens politikk fører både til flere overdosedødsfall og økt narkotikabruk. Derfor må vi tenke nytt.

Rusreform: Kan Venstre sitte i en regjering som ikke gjennomfører en rusreform?

Den eneste realistiske muligheten for å få til en reell rusreform er at Venstre er i regjering og en del av et nytt flertall. Det var Venstre som fikk inn i regjeringsplattformene fra hhv. Jeløya og Granavolden at det skulle innføres en rusreform der narkotikabruk ble avkriminalisert og misbrukere ble møtt med hjelp i stedet for straff. Det er Arbeiderpartiet og Senterpartiet som har sviktet de rusavhengige. Det blir garantert ikke en reell rusreform dersom dagens regjering og dagens flertall får fortsette.

7. KOMMUNEØKONOMI OG KOMMUNESAMMENSLÅINGER

Kommunesammenslåing: Hvorfor er Venstre for tvangssammenslåing av kommuner?

Kommunereformen ble i all hovedsak gjennomført med frivillige vedtak. I enkelte tilfeller var det likevel nødvendig for Stortinget å gripe inn, for eksempel der én enkelt kommune blokkerte for et ellers fornuftig regionalt samarbeid. For Venstre har det vært viktig at alle innbyggere skal få gode og likeverdige tilbud. Mange kommuner var i realiteten for små til å klare å tilby de tjenestene innbyggerne har rett på. Vi ser også at det nå er veldig lite støy rundt de sammenslåtte kommunene og at de fleste innbyggerne er fornøyde med tjenestetilbudet i den nye sammenslåtte kommunen.

Den gamle kommunestrukturen ble lagt på 60-tallet, i en tid der det fortsatt var få som hadde bil, infrastrukturen var en helt annen, internett var ikke funnet opp og kommunene hadde svært få oppgaver. Tidene har forandret seg, og da må kartet tilpasses terrenget. Det gir bedre offentlige tjenester, styrkede og mer attraktive fagmiljø og en sterkere og mer robuste kommuner.

Det er fortsatt slik at mange kommuner bør slå seg sammen, nettopp for å ta det felles løftet om å gi innbyggerne bedre tjenester og økt kompetanse.

Regionreform: Hvorfor gjennomførte Venstre regionreformen?

Fordi Venstre ønsker at regionene skal være en reell motmakt til nasjonale myndigheter og levende lokaldemokratiske arenaer. Da må fylkene være store nok til å kunne ta over oppgaver fra staten, og representere nok innbyggere til at de kan tale på vegne av landsdelen sin og bli lytta til.

Venstre er et parti som er villig til å endre på strukturer som ikke fungerer, og fylkesstrukturen fra 1919 var moden for fornyelse. Det samme var fylkeskommunens oppgaver og ansvar fra 1960-tallet. Fylkene hadde før reformen få oppgaver og det var lite oppmerksomhet om beslutningene som ble tatt på fylkestingene. Derfor reduserte vi antallet fylker og skapte nye, større enheter som kunne påta seg nye oppgaver.

Vår ambisjon er å flytte mer makt fra staten og nærmere der folk bor, og da må vi også være villig til å legge til rette for at det er mulig. De nye fylkene Agder, Trøndelag, Vestland og Innlandet er alle blitt sterke og gode representanter for sine regioner, og bør få overført flere oppgaver og mer ansvar. Dessverre har Ap/SP-regjeringens reversering av reformen gjort det vanskeligere å flytte makt nærmere folk og det er brukt store penger på å reversere en velfungerende reform. Vi ser nå resultatet av regjeringens og flertallets politikk. Alle de «nye» og tvangsoppløste fylkeskommunene sliter økonomisk, på tross av lovnader om det motsatte.

Sentralisering: Hvorfor er Venstre for sentralisering?

Venstre er ikke for sentralisering. Venstre mener Norge trenger sterke bo- og arbeidsmarkeder og trygge lokalsamfunn over hele landet. Venstre er opptatt av å løfte kreativiteten, skaperkraften og kunnskapen som finnes i distriktene og satse enda mer på grønne næringer. Mange av de grønne næringene ligger nettopp i distriktene og knytter seg til kystfart, jordbruk og skogbruk, i tillegg til nye teknologiske løsninger på en rekke felt.

Venstre flytter statlige arbeidsplasser ut av hovedstadsområdet når vi styrer, fordi det bidrar til maktspredning og flere høykompetanse-arbeidsplasser i hele landet. Det er viktig for å utvikle distriktene og gjøre det mulig å opprettholde bosetning og arbeidsplasser.

Kommune- og regionreformen er en demokratireform som skal sikre større og mer bærekraftige lokalsamfunn. Makt og oppgaver skal flyttes fra stat og region til kommune. I dag er enkelte kommuner for små til å ivareta grunnleggende oppgaver og må allerede i dag samarbeide om saker som for eksempel barnevern gjennom interkommunale selskap. Venstre er opptatt av en sterk kommuneøkonomi slik at alle kan sikres tilgang til gode kommunale tjenester.

Kommuneøkonomi: Mange kommuner og fylker sliter økonomisk. Vil Venstre styrke kommuneøkonomien?

Det er først og fremst dagens regjering og dagens politiske flertall som er ansvarlig for å ha ført en politikk som gjør at kommunene sliter. Venstre har flere ganger foreslått alternative statsbudsjett som i sum styrker kommuneøkonomien og vi har bl.a. foreslått ekstraordinære bevilgninger til fylkeskommunene slik at de kan opprettholde kollektivtransporttilbudet uten å øke prisen.

Regjeringen og dagens flertall prioriterer i tillegg feil. De har brukt milliarder på å oppløse velfungerende sammenslåtte fylker og kommuner i stedet for å styrke kommuneøkonomien.

Som for vanlige folks økonomi er det imidlertid rentenivået som betyr mest for kommunenes handlingsrom. Derfor er det viktig å føre en mer ansvarlig politikk enn det dagens regjering og flertall gjør. Et halvt prosentpoeng lavere rente for kommunesektoren utgjør nesten 4 mrd. kroner i økt handlingsrom for kommunene.

Kommuneøkonomi: Hvorfor vil Venstre ta fra de fleste kommuner og gi til rike kommuner som Oslo, Bærum og Asker?

Venstre vil ikke ta fra noen kommuner, men vi var kritiske til den omleggingen regjeringen og Stortingsflertallet gjorde av inntektssystemet der store summer «over natten» ble «tatt» fra bl.a. Oslo, Bærum og Asker og overført til andre kommuner. Venstre mener at inntektssystemet i større grad må ta høyde for kommuner som har store levekårsutfordringer som Oslo enn det som er tilfelle i dag. Venstre vil derfor ta initiativ til et bedre og mer rettferdig inntektssystem.

8. INTEGRERING OG INNVANDRING

Integrering: Hvorfor er Venstre snudd helt i integreringspolitikken og foreslår nå innvandringsstopp og bussing av innvandrere mellom skole?

Venstre har ikke snudd i integreringspolitikken, men tatt konsekvenser av at integreringspolitikken enkelte steder har vært mislykket, ført til segregering, negativ sosial kontroll og utenforskap. Derfor mener Venstre at det verken er bra for elever med etnisk norsk bakgrunn eller elever med annen bakgrunn at det er et flertall av ikke-norske på enkeltskoler, og at det er stor konsentrasjon av innvandrere i enkelte bydeler eller deler av kommuner. Venstre mener derfor at nyankomne flyktninger som hovedregel ikke skal bosettes i levekårsutsatte områder, eller i bydeler og områder i kommuner med en høy andel befolkning som ikke har norsk som morsmål, og sikre at skoler ikke har en sammensetning hvor et overveldende flertall av elever ikke har norsk som morsmål. Det vil føre til en bedre integreringspolitikk, større forståelse for ulike kulturer og større aksept for norske normer og regler.

Frp og innvandringspolitikk: Hvorfor lar Venstre Frp få styre innvandring- og asylpolitikken?

Det er ikke riktig. Under den forrige regjeringen ble det ført en balansert asyl- og innvandringspolitikk, der alle partier måtte gi og ta. Venstre er veldig fornøyd med at vi fikk på plass:

- en ordning for de lengeværende asylbarna der barns beste og tilknytning ble ilagt større vekt. Dette har ført til at mange familier og barn fikk bli i Norge.
- et amnesti for ureturnerbare asylsøkere i 2019
- en økning i antallet kvoteflyktninger Norge tar imot til 3 000. Det var 2000 flere enn under forrige rødgrønne regjering, og 2 800 flere enn det Støre-regjeringen foreslo for 2025.

Å ta imot flere kvoteflyktninger er en rettferdig og god måte å hjelpe mennesker på flukt. I tillegg tar Norge imot og behandler søknader om asyl, men de som ikke har grunnlag for opphold skal så langt det er mulig forlate landet. Sann må det være for at asylsystemet skal fungere for dem det er ment å fungere for. Samtidig mener Venstre at det bør finnes flere lovlige måter å komme til Norge på.

Asylsenter i tredjeland: Kan Venstre sitte i en regjering som sender asylsøkere fra Norge til land som Rwanda?

Frihet og menneskerettigheter stopper ikke ved Norges landegrenser. Mennesker på flukt har krav på rettssikkerhet i møte med den norske rettsstaten. Venstre vil føre en liberal og human asyl- og innvandringspolitikk som tar vare på dem som har behov for beskyttelse. Alle som kommer til Norge, skal få sine asylsøknader behandlet på en skikkelig måte og innen rimelig tid. De som har behov for beskyttelse, skal få opphold, samtidig som de som ikke har et slikt behov, raskt skal returneres.

Aldri før har flere mennesker i verden vært på flukt fra krig, klimaforandringer, nød og elendighet. Flyktningsspørsmål løses best gjennom internasjonalt samarbeid. Derfor bør Norge bidra mer i globalt og europeisk samarbeid og koordinering av flyktning- og asylpolitikken.

Det betyr ikke at vi skal sende flyktninger som søker asyl i Norge til et tredjeland som Rwanda.

Erfaringene fra Storbritannia har også vist at det å opprette et asylsenter i et tredjeland som Rwanda er både svært dyrt, og vanskelig – for ikke å si umulig – å gjennomføre i praksis. Storbritannia har brukt flere milliarder kroner på en avtale

med Rwanda uten å sende en eneste asylsøker dit. En slik løsning er å sløse med skattebetalernes penger, noe vi vanskelig kan se at Frp vil være for.

9. UTENRIKS OG FORSVAR

Ukraina: Hvorfor er Venstre blitt krigshissere/Kan ikke Venstres iver etter å gi våpen til Ukraina føre til at Putin eskalerer krigen?

Ukraina er et fritt og selvstendig land som Russland har valgt å invadere. De har rett til å forsvare seg militært. Det er bare én stat som er ansvarlig for eskalering, og det er Russland. Hvis Russland slutter å bruke våpen slutter krigen. Hvis Ukraina slutter å bruke våpen så opphører Ukraina å eksistere og blir overtatt av Russland.

Norsk militær støtte til Ukraina er helt essensielt for at Ukraina skal vinne tilbake kontroll over landet sitt og ta vare på sin frihet, demokrati og selvråderett. Derfor har Venstre hele tiden gått i spissen for at Norge skal trappe opp støtten til Ukraina både militært og sivilt.

Ukraina: Kan ikke Norges støtte til Ukraina gjøre at Norge hisser på seg Russland?

At vi støtter Ukraina militært er det viktigste vi kan gjøre for å sørge for at landet overlever, og for å stå opp for de verdiene vi tror på: demokrati, frihet og retten til å bestemme over sitt eget land. Vi kan ikke la frykten for Russlands respons gjøre oss handlingslammet.

Derfor er det både riktig og viktig at Norge, sammen med en rekke andre land, har gjennomført betydelige sanksjoner mot Russland – blant annet trukke oljefondet helt ut av landet – selv om vi har felles grense og tradisjon for handel og mellommenneskelig omgang, spesielt i Øst-Finnmark.

Alternativet til å ikke stille opp for Ukraina mot Russland, er et enda mer aggressivt Russland som neppe vil stoppe med Ukraina.

Forsvar: Vil Venstre øke bevilgningene til forsvar til 5 prosent av BNP slik NATO nå ber om?

Norge må være en troverdig og sterk alliert i NATO. Vi må ha en forsvarsevne som til daglig ivaretar vår egen suverenitet og handlefrihet, men som også kan bidra i felles internasjonale operasjoner under ledelse av FN og NATO.

Venstre var en pådriverne til den langtidsplanen for Forsvaret som Stortinget har samlet seg om og som vil styrke det norske forsvaret og den norske forsvarsevnen betydelig i årene som kommer.

Venstre vil at Norge viser seg som en sterk alliert med en troverdig forsvarsevne ved å løfte forsvarsbudsjettet for å oppfylle forventningene Norge som NATO-medlem.

Når det gjelder målet om 5 prosent inkluderer det også hele totalberedskapen inkludert infrastruktur, dersom det skulle bli vedtatt. Norge har allerede langt på vei oppfylt dette målet, særlig dersom vi regner inn Norges bidrag til Ukrainas forsvarskamp.

Trump: Hvorfor tviholder Venstre på synet om at USA er vår nærmeste allierte når landet har valgt en president som avviker demokratiet?

Det er ikke tvil om at USAs valg av Donald Trump som president de neste fire årene vil by på nye og store utfordringer. Det er svært lite av politikken Trump står for som Venstre støtter.

Det er likevel ingen god idé å bryte eller redusere samarbeidet med USA. NATO er i dag Norges klart viktigste sikkerhetsgaranti, og vil fortsette å være det i overskuelig fremtid. Det er også viktig for handel og norsk næringsliv at vi har et så normalisert forhold til USA som mulig.

Samtidig gjør utviklingen i USA det nødvendig for Norge å styrke samarbeidet i Europa og med land med felles verdier som Norge. Nettopp derfor mener Venstre det er i Norges interesser å bli EU-medlem og en del av EUs stadig mer forpliktende samarbeid og avtaler innenfor forsvars-, sikkerhets- og utenrikspolitikk.

EU, landbruk og fisk: Hvorfor vil Venstre at Norge skal bli med i EU – vil det ikke være en katastrofe for landbruket og fiskerinæringen?

Verden er blitt uforutsigbar og det er krig i Europa. Norge er ikke rustet for å løse de store oppgavene som ligger foran oss. I en tid med nye utfordringer, trenger vi nye og bedre svar. Norge må bli medlem av EU. Vi trenger en ny generasjon politiske ledere som handler og som skjønner at argumentene fra 1992 er utdaterte og at EØS-avtalen har sine begrensninger.

EU er også vår nærmeste partner i å håndtere global klimaendring og migrasjon, og vår viktigste handelspartner. Derfor vil Venstre at Norge skal bli med i EU og ta plass ved forhandlingsbordet der våre naboland beslutter hvordan vi skal takle våre felles utfordringer. Medlemskapet må avgjøres etter folkeavstemning, det må lages gode løsninger for fiskeri og landbruk.

Vi kan også se til våre naboland i Sverige og Finland som har blitt EU-medlemmer og hvor konsekvensene for fiskeri og landbruk har blitt relativt små.

EU, folkeavstemming: Hvorfor vil Venstre at Norge skal gjennom en ny og opprivende EU-strid gjennom en ny folkeavstemming?

Det er på tide at nordmenn igjen får si sin mening om norsk EU-medlemskap gjennom en ny folkeavstemming. Både Norge og verden har endret seg betydelig siden 1992. Det er både politisk feighet og mangel på ledelse å si nei til en ny folkeavstemming om EU de neste fire årene, uansett hvordan verden ser ut eller endrer seg.

Norsk EU-medlemskap gjør oss tryggere i en urolig verden. EU er bra for Norge. EU er pådriver på områder som er viktig for både Venstre og Norge som grønn omstilling, nærings- og handelspolitikk, personvern, demokrati og sikkerhet og beredskap. Hele idéen med EU er fred og økt samarbeid mellom land. Det er noe vi trenger mer av enn på svært lenge.

Norge hører hjemme i EU. Vi lever i en ny tid hvor vi ikke lenger kan ta den amerikanske sikkerhetsgarantien for gitt. Derfor må Norge samarbeide mer med Europa. Da krigen kom til Europa, så vi land rundt oss tenke raskt og tenke nytt: Raske sanksjoner. Kraftfull støtte til Ukraina. Nye samarbeid. Her hjemme har vi sett manglende handlekraft og manglende vilje til å gjøre noe nytt eller tenke nytt.

Vi frykter heller ingen opprivende strid, slik bl.a. statsminister Jonas Gahr Støre og Høyres leder Erna Solberg mener. En god og opplysende debatt er et gode i et levende demokrati, ikke noe negativt.

EU vs. EØS: EØS-avtalen har tjent Norge godt i 40 år. Hvorfor kan vi ikke bare fortsette med den? Da har vi full frihet til å bestemme selv.

EØS-avtalen har tjent Norge godt økonomisk og det vil være en katastrofe for Norge å si opp EØS-avtalen slik partier som Senterpartiet, SV og Rødt ønsker.

Men EØS-avtalen har også sine svakheter og begrensninger, ikke minst demokratisk. Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å innføre de fleste regler som EU-landene vedtar uten noen reell mulighet til å påvirke innholdet i dem. I stedet for at det er norske folkevalgte som er med å bestemmer hvilke regler som skal gjelde i Norge, er vi prisgitt at lobbyister ivaretar Norges interesser.

Uten medlemskap i EU står Norge uten reell innflytelse på mange beslutninger som gjelder oss. Det svekker demokratiet.

EØS-avtalen gir tilgang til det indre markedet, men dekker ikke det stadig tettere samarbeidet på utenriks- og sikkerhetspolitikk. Gjennom et norsk EU-medlemskap får vi påvirket alle beslutninger før de tas, ikke sånn som i dag, der vi er en passiv mottaker av beslutninger vi uansett må innrette oss etter.

EU og regjering: Kan Venstre sitte i en regjering som ikke åpner for en ny folkeavstemning om EU i neste periode?

Er det en ting som er sikkert, så er det at det ikke blir en ny folkeavstemning om EU dersom dagens regjering og dagens flertall får fortsette. For det første har Jonas Gahr Støre – selv om han er for et norsk EU-medlemskap – garantert at det ikke vil skje. For det andre er Jonas Gahr Støre og Arbeiderpartiet avhengig av partier som ikke bare er mot en ny folkeavstemning, men som vil svekke det norske samarbeidet med resten av Europa ved å si opp EØS-avtalen.

Derfor mener Venstre vi må tenke nytt om EU og gjennomføre en folkeavstemning om norsk EU-medlemskap i løpet av neste stortingsperiode. Det er på høy tid at alle nordmenn under 50 år får si sin mening om et norsk EU-medlemskap. I en tid med nye utfordringer, trenger vi nye og bedre svar. Norge må bli medlem av EU. Vi trenger en ny generasjon politiske ledere som handler og som skjønner at argumentene fra 1992 er utdaterte og at EØS-avtalen har sine begrensninger.

10.JUSTIS

Bevæpning av politiet: Hvorfor er Venstre mot bevæpning av politiet, når politiet selv mener at det er det rette?

Norge har en høy grad av tillit mellom befolkning og politi. En generell bevæpning kan svekke denne tilliten, særlig i møte med sårbare grupper eller minoritetsmiljøer.

Forskning og erfaringer fra Norge og andre land viser også at bevæpning ikke reduserer alvorlige hendelser. I land med bevæpnet politi skjer det oftere skyteepisoder.

Selv om det kan være behov for bevæpnet politi i enkelte områder av landet i enkelte perioder, er det helt unødvendig med væpnet politi i hele landet.

I stedet for en generell bevæpning av politiet, mener Venstre at våpen skal være tilgjengelig i politibilene og kunne brukes i skarpe situasjoner. Venstre anerkjenner også at i gitte situasjoner er det behov for midlertidig bevæpning av politiet avhengig av den konkrete trusselsituasjonen.

Hvorfor var Venstre i regjering med på å gjennomføre den upopulære politireformen?

Når verden endrer seg, og kriminaliteten endrer seg, så må også politiet endre seg. Politireformen er et svar på den endrede kriminaliteten vi ser i Norge. Da Venstre satt i regjering, leverte vi et historisk løft av norsk politi. I løpet av regjeringsperioden ble det om lag 1 650 flere politifolk enn i 2013. Vi overoppfylte målet om 2 polititjenestepersoner per 1 000 innbygger, vi opprettet 2 500 flere rene politistillinger og det ble over 3 600 flere ansatte i Politietaten i løpet av vår regjeringsperiode. Da Venstre satt i regjering, opprettet vi nettpatruljer som hjelper politiet å håndtere alvorlig nettkriminalitet og overgrep mot barn. I tillegg styrket vi innsatsen mot gjengkriminalitet.

Venstre mener at politireformen fortsatt er det riktige svaret på kriminalitetsbildet vi står overfor i dag. Den tradisjonelle kriminaliteten synker. Stadig mer kriminalitet flytter seg til internett, på tvers av politidistrikter og landegrenser. Det krever et annet politi enn tidligere. Alle andre offentlige og private virksomheter må forholde seg til omstilling. Derfor var politireformen helt nødvendig.

Venstre mener at regjeringen Støres opprettelse av nye politikontorer er feilslått distriktpolitikk. Politiet har selv bedt om flere politifolk for å møte utfordringene de står overfor, ikke nye politikontorer. Venstre mener at ressursene må settes inn der behovet er størst, ikke spres tynt utover hele landet. Dette skjer mest kriminalitet i de største byene, og derfor bør politiet være ekstra tilstedeværende der.

Ungdoms- og gjengkriminalitet: Vil Venstre ta av silkehanskene og sette inn hardere lut for å få bukt med ungdoms- og gjengkriminaliteten?

Den kriminalitetsutviklingen vi ser i Norge nå, spesielt når det gjelder ungdoms- og gjengkriminalitet er alvorlig. Vi trenger både umiddelbare strakstiltak, men også forebyggingstiltak som kan forhindre at flere havner i kriminelle miljøer framover. Venstre forstår veldig godt at folk er bekymret over utviklingen, men løsningen er ikke å fengsle flest mulig barn eller å senke den kriminelle lavalderen.

Vi har vært litt naive over mange år, og ikke tatt utviklingen helt på alvor. Men dessverre finnes det ingen quickfix som løser alt. Gatene i Oslo eller x kommune blir ikke tryggere i morgen hvis vi kaster 13-åringer i fengsel. Gatene i Oslo eller x kommune blir ikke tryggere i morgen hvis vi stanser all innvandring.

Kriminalitetsbekjempelsen krever at vi kommer med smarte løsninger og tiltak vi vet fungerer. Derfor var Venstre det første partiet som foreslo å opprette gjengangerteam for å ta ungdom som begår gjentatt kriminalitet ut av kriminelle miljø. Og derfor har Venstre senest i vårt alternative statsbudsjett for 2025 foreslått en kraftig satsing på forebygging av ungdoms- og gjengkriminalitet.

11. ARBEID OG SOSIAL

Sykelønn: Hvorfor vil Venstre kutte i sykelønnsordningen?

De siste 10 årene har det vært satset systematisk på redusere sykefravær. Til tross for dette har sykefraværet ligget stabilt høyt i hele perioden. Faktisk har Norge verdens høyeste sykefravær. Dette er et paradoks all den tid vi også har god folkehelse og et helsevesen i verdensklasse. Det høye sykefraværet, og særlig langtidsfraværet, har en stor kostnad for samfunnet og for den enkelte. For hver dag man er borte fra jobb, jo lenger er veien tilbake. Og alt for mange ender opp i varig utenforskap under dagens system.

Det er ingen saklig eller vitenskapelig grunn til at norske arbeidstakere som utfører samme arbeidsoppgaver og som er ansatt i samme bedrift er dobbelt så syke som sine svenske kollegaer.

De siste fire årene har utgiftene til sykelønn over statsbudsjettet økt med over 17 mrd. kroner – korrigert for lønns- og prisvekst. Det er et helt formidabelt beløp som både burde og kunne vært brukt på å forebygge sykdom, skape et mer inkluderende arbeidsliv og få flere fra trygdeordninger og over på arbeid.

Venstre har derfor foreslått noen endringer i den norske sykelønnsordningen basert på råd fra et eget ekspertutvalg som innebærer en noe redusert kompensasjon etter seks måneder dersom den sykemeldte ikke går over på gradert sykemelding (altså jobber litt). I tillegg betyr omleggingen at arbeidsgiver får et større ansvar for å følge opp den sykemeldte etter de første 16 dagene, og økonomiske insentiver for å få sine ansatte raskere tilbake. I sum vil omleggingen både være bra for den enkelte som er sykemeldt. Den vil være bra for bedriftene som kan få sine sykemeldte ansatte raskere tilbake og det vil være bra for fellesskapet som sparer store penger på sykelønnsutgifter som kan brukes til andre gode tiltak over statsbudsjettets utgiftsside.

Private i velferden: Hvorfor er Venstre for privatisering og velferdsprofitører?

Vi vil ha et mangfold av tjenesteytere i helse- og omsorgssektoren for å fremme innovasjon og for å sikre at alle kan få et godt og tilpasset tilbud. Venstre vil ha en helhetlig gjennomgang av statlige krav overfor private og ideelle velferdstilbydere, med sikte på en helhetlig politikk på tvers av sektorer som gir rettferdighet og forutsigbart. Venstre mener at høy innkjøpskompetanse i det

offentlige og et godt regelverk vil forhindre urimelig store utbytter og riktig prising av tjenestene. Men Venstre er ikke imot at kreative og innovative gründere, som beriker velferdsstaten, ikke skal få tjene penger på ideene sine.

Venstre er for et åpent og tilgjengelig marked der alle har like muligheter til å delta i konkurransen og alle er underlagt de samme reglene. Samspillet mellom offentlig, privat og ideell sektor er en vital del både for utviklingen av det norske velferdstilbudet og for driften av den norske velferdsstaten.

Det handler også om at innbyggerne våre skal få mulighet til å velge i et større mangfold av tjenestetilbud. Vi mener at for å gi folk gode tjenester og skape god lokal utvikling, er valgfrihet bedre enn statlig detaljstyring og øremerking. At du skal kunne velge mellom private, offentlige og ideelle tjenester. Enten det er barnehagen til ungene dine, helsetjenester eller hjemmehjelpen din.

Fagforeninger: Hvorfor hater Venstre fagforeninger?

Venstre hater ikke fagforeninger. Faktisk var det Venstre-mannen Paal Berg som sto i spissen for utviklingen av trepartssamarbeidet. Berg var også den første som brukte begrepet «velferdsstat» offentlig. For oss har det alltid vært samarbeidet, ikke klassekampen, som er viktig.

Venstre mener at trepartssamarbeidet er nøkkelen om vi skal lykkes med å reformere velferdsordningene våre slik at de blir bærekraftige for fremtiden. Arbeidslivet vårt og den norske modellen står overfor store utfordringer fremover: jobbene må bli grønnere, de blir mer digitaliserte og spesialiserte, og skattebetalerne skal finansiere velferdstilbudet til stadig flere eldre.

Det er viktig at vi senker tersklene inn i arbeidslivet, slik at vi inkluderer flere. Og vi må få flere til å stå i jobb lengre. Om vi skal lykkes med omstillingen, er vi er avhengige av fortsatt tillit mellom partene i arbeidslivet. Det krever et fortsatt sterkt, men moderne, trepartssamarbeid.

Venstre er opptatt av at både bedrifter og arbeidstakere organiserer seg. Samtidig erkjenner vi at mange ikke er, og ikke ønsker å være fagorganisert. Derfor er vi opptatt av et sterkt arbeidstakervern av alle ansatte, uavhengig av om du er medlem av en fagforening eller ikke. Derfor har Venstre alltid kjempet for og fått gjennomslag for viktige universelle rettigheter for alle arbeidstakere - med Folketrygden som det fremste eksempelet.

Midlertidige stillinger: Hvorfor ønsker Venstre flere midlertidige stillinger?

Venstre har ikke en egen målsetting om at det skal bli flere midlertidige stillinger. Vi vil ha en litt større fleksibilitet i privat sektor på den ene siden og så vil vi stramme inn på hvor lenge det er mulig å være midlertidig ansatt i staten. Det må bli likere regler i privat og offentlig sektor. I dag er det svært strengt i privat sektor, mens altfor mange går ufrivillig og lenge i midlertidige stillinger i det offentlige, spesielt innen UH-sektoren.

Faste ansettelser skal være hovedregelen i norsk arbeidslivet. Dette er viktig for arbeidstakeren, men også for bedriftenes behov for stabil arbeidskraft. Da Venstre var i regjeringen Solberg ble det åpnet for generell adgang til midlertidige ansettelser, med tidsbegrensing.

Det gjorde vi fordi muligheten til å tilsette midlertidig kan være viktig i situasjoner det i dag ikke er tillat, for eksempel i forbindelse med nyetableringer, omstillinger og innovasjonsprosjekter. For mange vil dette også kunne fungere som en inngangsport til arbeidslivet, kanskje spesielt for grupper som har utfordringer med å få innpass.

AAP: Hvorfor vil Venstre kutte i AAP?

Da ordningen med arbeidsavklaringspenger (AAP) ble innført i 2010, var målet tidligere og bedre oppfølging, og at flere skulle raskere tilbake til arbeidslivet.

AAP er ikke, og har aldri vært ment som en varig ordning, men en ordning der personer med nedsatt arbeidsevne med minst 50 prosent, skal få sin situasjon avklart i løpet av en bestemt periode.

Under den forrige regjering var grunnregelen slik at maksimal lengde var 4 år, men med noen unntak. De fleste ble "avklart" i løpet av denne perioden. Aller flest ved eller rett før periodens utløp. Noen (ca. 500 personer i 2020) var ikke avklart i perioden og fikk da et såkalt karensår før de igjen kunne søke om en ny periode med AAP.

Dagens regjering har for alle praktiske formål fjernet regelen om maksimal varighet. Dagens regler er at AAP varer i inntil 3 år, men at det er mulig å søke om en ny periode uten karensår. Resultatet av regjeringens og stortingsflertallets politikk er en dramatisk økning av personer som kommer inn – og blir i ordningen – og en tilsvarende stor økning i utgiftene til ordningen over statsbudsjettet. Regjeringen – og flertallets politikk – har ikke ført til at flere personer får det bedre, bare til at flere personer befinner seg i en uavklart situasjon.

Venstre vil derfor gjeninnføre de tidligere reglene om en maksimal periode i AAP-ordningen, men vi vil også videreføre dagens unntaksregler (som er mer liberale enn de som gjaldt under den forrige regjering), som bl.a. betyr at det er mulig å søke forlengelse i inntil 2 år dersom det er sannsynlig at du i løpet av rimelig kort tid kan gå tilbake til jobb og arbeide mer enn 40 prosent (og ikke 50 prosent som dagens ordning).

Det er verd å minne om at det er en tilsvarende karenperiode i sykelønnsordningen. Dersom du har vært sykemeldt i 248 dager i løpet av tre år, må du arbeide i et halvt år før du igjen har rett på sykepenges.

Venstre ønsker også at det gjennomføres forsøk med kommunalisering av arbeidsavklaringspenger (AAP). Hvor en andel av det statlige trygdebudsjettet overføres til utvalgte kommuner som får ansvar for å finansiere noe av trygden sammen med staten, og får beholde besparelsen dersom de lykkes i å hjelpe utsatte grupper inn i arbeidslivet. Slik at kommunene får større lokal handlefrihet til å teste nye løsninger sammen med de som skal inkluderes i arbeidslivet. Og at kommunene får økonomiske incentiver til å gi raskere og bedre avklaring.

Hovedbildet etter at ordningen hadde virket noen år var at samlet varighet med AAP ikke var redusert sammenlignet med de tre tidligere ytelsene. Overgangen til arbeid hadde heller ikke økt.

12. HELSE OG OMSORG

Privatisering av helsevesenet: Hvorfor vil Venstre privatisere helsevesenet?

Venstre vil ikke privatisere helsevesenet, men ønsker et sterkt offentlig helsevesen med innslag av både frivillige og private aktører. Vi trenger et mangfold av aktører som kan levere gode tjenester til innbyggere, og for Venstre er det nettopp samspillet mellom den private og offentlige sektoren som skaper best mulig velferdstilbud. At private aktører også kan levere helse- og velferdstjenester betyr større valgfrihet for den enkelte, bidrar til å utvikle innovative løsninger som kommer hele samfunnet til gode og reduserer helsekostene.

Barselomsorg: Hvordan vil Venstre styrke barselomsorgen?

For Venstre er det viktig med en trygg og god barselomsorg. Selv om knapt noe land i verden har høyere overlevelse for mor og barn, handler en fødsel om mer enn å overleve. I dag opplever dessverre altfor mange kvinner fødselen som et traume. Omsorgen er ikke der når de trenger den aller mest. Kvinner blir oversett, overhørt og overkjørt. Lav bemanning gjør at jordmødre frykter for kvinner og barns liv og helse.

Venstre vil derfor utdanne flere jordmødre og prioritere tiltak som bidrar til å beholde de som jobber i det offentlige helsevesenet. Jordmødre er våre beste fødselshjelpere og bør konsentrere innsatsen nær kjerneoppgavene. Venstre vil få på plass en bedre, mer sammenhengende og helhetlig svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg.

Folkehelse: Hvordan skal Venstre jobbe for bedre folkehelse?

En god folkehelse reduserer sosiale forskjeller, og gir folk frihet til å leve bedre og lengre liv. Samtidig kan folkehelsearbeidet redusere mobbing, ensomhet og psykisk og fysisk sykdom. I tillegg er det et mål om å forebygge fremfor å behandle. Derfor er det svært viktig å få flere til å bli fysiske aktive. Da trenger vi blant annet å legge til rette for et mangfold av aktiviteter tilpasset lokale behov, og bruke den offentlige støtten for å stimulere til dette. Venstre vil også tilrettelegge for mer fysisk aktivitet i nærmiljø og boligområder, og mener den ideelle sektoren spiller en viktig rolle med å gi gode tilbud og bidra med innovasjon.

Det er viktig at folkehelsearbeidet starter tidlig, og målretter seg mot å få barn og unge i fysisk aktivitet. Det vil Venstre gjøre gjennom å sikre gode frifondordninger for barne- og ungdomsorganisasjoner og bedre rammevilkårene for dem som driver med organisert og egenorganisert idrett og fysisk aktivitet.

Helsepersonell: Hva er Venstres løsning på helsepersonellkrisen?

Det vil i årene framover bli mange flere eldre og flere personer som trenger hjelp og pleie. En av de store utfordringene helse- og omsorgssektoren står overfor, er mangelen på helsepersonell. Allerede i dag står mange kommuner i en bemanningskrise, hvor det har blitt merkbart vanskeligere å rekruttere helsepersonell.

Venstre vil blant styrke rekrutteringen til helse- og omsorgssektoren, blant annet gjennom å bruke mer penger slik at kommunene ansetter flere faglærte, og legge til rette for at flere kan jobbe heltid. Samtidig er vi nødt til å «rydde i arbeidsfordelingen» i helse- og omsorgssektoren, slik at folk får bruke sin fagkunnskap og kompetanse mest mulig effektivt, og avlastes for andre oppgaver. Dessuten bør vi ta i bruk mer velferdsteknologi som kan hjelpe pleietrengende og pasienter og avlaste de ansatte i helse- og omsorgssektoren. Samtidig må vi tilby sykepleiere, jordmødre og andre helsearbeidere en arbeidshverdag hvor det er mulig å stå i heltidsstilling, blant annet gjennom å se på alternative turnusordninger, økt bemanning og avlastning for arbeidsoppgaver som kan løses av andre yrkesgrupper.

Vi må også ta alle gode krefter i bruk i samfunnet – det vil si å få til et godt samspill mellom det offentlige, frivilligheten og private aktører.

13. FAMILIE

Tredje kjønn. Hvorfor mener Venstre at det er et tredje kjønn i tillegg til mann og kvinne?

For Venstre er det helt grunnleggende at hver enkelt får frihet til å være den hen er og identifiserer seg som. Det er ikke min eller din oppgave å gjøre.

Det finnes personer som ikke identifiserer seg som verken mann eller kvinne – for eksempel ikke-binære, kjønnsflytende eller interkjønnspersoner. Venstre ønsker å anerkjenne disse menneskene juridisk og sosialt for å sikre like rettigheter og vern mot diskriminering.

Venstre, som er et sosialliberalt parti i Norge, mener at det finnes mer enn to kjønn fordi de anerkjenner at kjønn ikke bare er biologisk, men også sosialt og identitetsbasert. Deres syn bygger på respekt for individets rett til å definere sin egen kjønnsidentitet, og partiet ønsker å føre en inkluderende politikk for transpersoner og ikke-binære.

Derfor vil Venstre innføre en tredje juridisk kjønnskategori (for eksempel «X») i pass eller personnummer, slik det allerede finnes i enkelte andre land, blant annet Tyskland, Danmark og Nederland.

Både FN og Europarådet har anbefalt medlemsland å beskytte rettighetene til personer som ikke passer inn i det tradisjonelle tokjønnsystemet. Venstre ønsker å følge disse anbefalingene.

Tredeling av foreldrepermisjon. Hvorfor gjennomførte Venstre en tredeling av foreldrepermisjonen i regjering. Kan ikke familiene få bestemme dette selv?

For Venstre er det viktigste at alle barn får god tilknytning til begge foreldre. I tillegg er det viktig at foreldre sikres like rettigheter uavhengig av kjønn. Det gjør dagens ordning. En tredeling av permisjonen fører til at flere fedre tar ut lengre permisjon og det bidrar til en bedre likestillingspolitikk og mindre forskjeller når det gjelder arbeidsmarkedet.

All erfaring tilsier at dersom dette blir opp til familiene selv, blir det mor som tar ut det alt vesentlige av foreldrepermisjonen. Når kvinner tar mesteparten av permisjonen, får det konsekvenser for karriere, lønn og pensjon.

En tredeling av foreldrepermisjon er både en fleksibel ordning og en ordning som bidrar til likere rettigheter og plikter.

14. VENSTRE VS ANDRE PARTIER

Venstre vs. Høyre: Hvorfor stemme Venstre og ikke Høyre?

Venstre og Høyre samarbeider ofte i norsk politikk og står i mange saker nær hverandre. Men Høyre trenger Venstre mer enn Venstre trenger Høyre.

Der Høyre i hele sin natur er konservative, er Venstre utålmodige og vil framover og tenke nytt. Et eksempel er norsk EU-medlemskap. Venstre er helt tydelige på at Norge skal bli medlem av EU og at vi må ha en folkeavstemming i neste periode. Høyre sier tja av rene velgertaktiske årsaker. Venstre må dytte Høyre framover.

Venstre er utålmodige i klimapolitikken. Norske klimagassutslipp reduseres for sakte. Vi må gjennomføre de tiltakene vi vet virker og vi må slutte å lete etter mer olje og gass. Høyre er mer opptatt av næringsinteressene i oljesektoren enn av klima når ting settes på spissen. Venstre vil verne naturen, Høyre vil i større grad bygge den ned.

Der Venstre vil ha en næringspolitikk for hele næringslivet og mener at det som er bra for de små alltid er bra for de store, er Høyres hovedfokus på de største bedriftene og tradisjonell industri. Venstre er gründernes og småbedriftenes parti.

Venstre vil ha en målrettet bekjempelse av barnefattigdom og utenforskap. Derfor vil vi bl.a. doble og skattlegge barnetrygden slik at de som har minst sitter igjen med mest. Høyre vil smøre tynt ut til alle.

Venstre vil ha en skolepolitikk der vi oppnår bedre resultater og mer læring gjennom tillit til læreren og større frihet i valg av undervisningsformer og pedagogisk verktøy. Høyre vil ha en mer ensartet undervisning med mer testing og kontroll.

En stemme til Venstre er et stemme på politikere som tør å tenke nytt. Fordi Venstre vet at nye spørsmål krever nye svar. Det er tid for handlekraft – sånn at vi kan ta Norge fremover.

Venstre vs. Ap: Hvorfor stemme Venstre og ikke Ap?

Vi må tenke nytt. Vi trenger en ny generasjon politiske ledere, som ikke henger igjen i fortidens løsninger. Vi vil skjære gjennom i de store spørsmålene, og

prioritere det viktigste først. Da trenger vi en ny regjering, og den regjeringen trenger Venstre.

De siste fire årene har Arbeiderpartiet tatt Norge i feil retning.

Utenforskap blant barn og unge øker. Mobbetallene i skolen er doblet. Antallet barn som vokser opp i fattigdom er stabilt høyt. Sysselsettingen synker og antallet unge som er utenfor jobb og utdanning er rekordhøyt. Det samme gjelder for antall nordmenn som er på trygdeytelser som sykelønn, uførestønad og arbeidsavklaringspenger. Det settes stadig nye negative rekorder.

Bedrifter, investorer og kapital rømmer landet på grunn av et uforutsigbart og næringsfiendtlig skattesystem. Resultatene i skolen er alarmerende. Helsekøene har vokst på grunn av ideologisk allergi mot å ta i bruk alle gode krefter. Og Arbeiderpartiet og regjeringen fører en passiv klima- og naturpolitikk og har gitt opp egne målsetninger og har ingen ny politikk eller nye tanker for å nå sine egne mål.

Venstre vil ta Norge framover. Men da kan vi ikke la byråkrati og handlingslammede politikere stå i veien. Den norske velferdsstaten har tjent oss godt. Men den norske byråkrati staten under Arbeiderpartiet hindrer oss i å omstille oss når det er helt nødvendig.

En stemme til Venstre er et stemme på politikere som tør å tenke nytt. Fordi Venstre vet at nye spørsmål krever nye svar, der Arbeiderpartiet tviholder på gamle svar på nye spørsmål.

Venstre vs. MDG: Hvorfor stemme Venstre og ikke MDG?

Venstre ser ikke bare problemene, men også mulighetene i det grønne skiftet. Vi tror at økonomisk vekst og et næringsliv som spiller på lag, er nødvendig for å få til omstilling og klimakutt. Vi tror på like deler gulrot og pisk, der MDG utelukkende tror på pisk og å gjøre hverdagen kipere for både folk og bedrifter.

Venstre tar klimautfordringene på dypeste alvor, og kjemper for å kutte utslipp samtidig som vi skaper flere grønne arbeidsplasser. Istedenfor å drive en klimapolitikk mot næringslivet, er vi opptatt av et godt samspill mellom bedrifter, forskningen og det offentlige for å utforme nye løsninger og kutte klimagassutslipp.

Mens MDG stort sett bare står på utsiden og klager, tar Venstre ansvar og sørger for at vi faktisk får gjennomført den klimapolitikken vi står for. Mens Venstre satt i regjering fikk vi gjennomslag for å verne LoVeSe, innføringen av elbilfordeler og en historisk investering i kollektivtransporten. Utslippene gikk ned hvert eneste år Venstre styrte landet, og derfor haster det at vi igjen får en hånd på rattet.

MDG har varslet at de vil støtte at Jonas Gahr Støre fortsetter som statsminister etter høstens valg. MDG prioritere en regjering og en statsminister som har gitt opp alle klimaløfter, som bygger ned natur og som ikke har lansert et substansielt nytt tiltak for å redusere klimautslipp eller tap av natur i sin regjeringsperiode.

Konsekvensene av å ikke stanse klimaendringene vil både bli kostbare og omfattende. Vi må tenke nytt i klimapolitikken. Det er ikke enten klima eller arbeidsplasser, men klima og arbeidsplasser. Vi må omstille Norge i en grønnere retning og vi har dårlig tid. Norge skal nå klimamålene. I en tid med nye utfordringer, trenger vi nye og bedre svar. Vi trenger en ny generasjon politiske ledere som handler. Og en ny regjering.

